

DARBININKAS

LVI NO 65

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SPALIS OCTOBER 13 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Paskelbtas antrasis ūkinio susidrausminimo periodas

Washingtonas. — Prez. Nixonas jau paskelbė gaires, kurios tvarkys ūkinio susidrausminimo antrąją dalį, kai po lapkričio 13 pasibaigs kainų ir atlyginimų iššaldymas, prasidėjęs rugpj. 15.

Susidrausminimas lieka kaip buvęs ir toliau, jis yra savanoriškas, bet įstatymas per teismą bus panaudotas, jeigu kas nors be leidimo pakels kainas ar atlyginimus. Prie kainų ir atlyginimų kontrolės dabar pridėtos ir butų nuomos. Antrosios susidrausminimo fazės terminas nenustatytas — ji tęsis tol, kol bus palaužtas infliacijos nugarkaulis. Iš kontrolės grupės ir dabar išimtas pelnas, bet ir toji uždarbio šaka bus sekama — jeigu jis kur pasirodys nepateisinamai gaunamas, bus sutramdytas tomis pačiomis priemonėmis. Jau susitarta privačiai ir su dividendus mokančiomis institucijomis

— Pekino prekybos delegacija su draugišku vizitu atvyko į Prancūziją. Kinai pirmoje eilėje domisi lėktuvais, sunkvežimiais ir garvežiais traukiniais. Prancūzijos-Kinijos diplomatiniai santykiai buvo atnaujinti 1964.

PREZ. NIXONAS VYKSTA Į MASKVĄ

Po kelionės į Pekiną prezidentas Nixonas vyksta į Maskvą pasitarimam su Sovietijos viršūne. Vizitas jau senokai sutartas, bet tik dabar paskelb-

Trys komisijos tvarkys kainų, algų ir nuomų kontrolę

kad šiame periode jie nebus didinami be iš anksto gautc leidimo.

Bet tame antrajame periode bus leista padidinti ir atlyginimus, ir kainas, ir nuomas, tik reikės gauti atitinkamų institucijų leidimą. Pakėlimo dydis bus iš anksto nustatytas. Prezidentūra jau ruošia numatytos programos administravimo taisykles. Siekiamas tikslas yra šis: iki 1972 galo sumažinti metinį kainų kilimą iki 3 proc.

Programai administruoti bus komisijos, kurios nustatys ribas atlyginimų, kainų ir nuomų pakėlimams. Bet atlyginimų ir kainų pakėlimai, kurie dar nebuvo įsigalioję prieš pirmąjį kainų-atlyginimų užšaldymą ir tokiu būdu buvo sulauktyti, antroje susidrausminimo fazėje galės pakilti tik tiek, kiek leis dabar nustatytos ribos, bet ne viskas, kas buvo sutarta. Užsimenama, kad atlyginimus bus leista pakelti 5-6 proc., gi kainas iki 2 ar 3 proc. Didesnis pakėlimas būtų vėl nauja gazono porcija infliacijos gaisrui didinti. Procentai atlyginimams pakelti dabar nustatyti su są-

lyga, kad turės pakilti darbininkų produktyvumas.

Atlyginimų stabilizacijos komisija sudaroma iš darbininkų, biznierių ir visuomenės atstovų, po penkis iš kiekvienos grupės.

Kainų kontrolės komisija bus sudaryta iš 7 asmenų, paimtų iš visuomenės grupių, nepriklausančių jokiai specialiai ūkinių interesų šakai.

Abiejų komisijų uždavinys, kiekvienos savo srityje, bus nustatyti standartus kainoms, atlyginimams ir nuomoms reguliuoti.

Pragyvenimo kaštų komisija, kuri sudaryta tik iš vyriausybės pareigūnų, atliks bendrąjį visų organų derinimo darbą ir

pasirūpins sudrausti tuos, kurie užsimanytų standartus lauzyti.

Pramonės ir kitų biznio šakų vadai kartu su kongresu remia prezidento paskelbtą tvarką, bet darbo unių vadai ligi šiol tylėjo. Renkasi pasitarti ir savo nuomones suderinti, bet laukiami jų kritikos tik dėl vieno punkto — kodėl jiems ne duota veto teisė šeiminkauti

Agitacijos nepaklausė

Saigonas. — P. Vietnamo Vyr Teismas patvirtino, kad prez. Thieu spalio 3' vykusiose prezidento rinkimuose gavo 5,975, 018 balsų arba 94,3 proc. Iš viso balsavo 6,331,918 rinkikų. Teismas dar nepaskelbė duomenų oficialiais, nes yra paduotas vicepr. Ky ir draugų skundas — prašymas, kad teismas įvykusius rinkimus paskelbtų neteisėtais. Teismas tą bylą turi išspręsti iki spalio 25. Tik ta byla išsprędęs teismas galės tvirtinti ar atmesti Thieu išrinkimą.

Iš kasdieninių spaudos pranešimų spėtina, kad prez. Nixonas traukia į Vietnamo JAV karių pagreitintą tempą.

Vyskupų sinodas be sensacijų

Vatikanas. — Trečiasis pasaulio vyskupų sinodas pradėjo diskusijas kunigų problemų klausimais. Problemų centre stovi geresnis kunigų paruošimas savo gyvenamam laikui. Į tos problemos kompleksą įeina kunigų mokymo ir auklėjimo institucijų ir programų per-tvarkymas, kandidatų parinkimas, nes iš senesnių laikų atėję papročiai ir praktikos šiai dienai nebetinka. Vienoj srity pasenęs turinys, kitoj metodai, dar kitoj — ir vienas ir kitas. Liko nepasikeitusi tik Kristaus kunigo pasiuntinybė, bet jos žmogiškosios reiškinys formos visada turi būti tinkamos išjungti ir besikeičiančias žmonių gyvenimo sąlygas bei reikalavimus.

Čilė susimaišė

Jungt. Tautos. — Čilės vyriausybė nusavina dviejų Amerikos bendrovių turtą, investuotą vario kasyklose, ir taip sustvarkė buhalteriją, kad ne ji bendrovėms turi atlyginti už jų paimtą turtą, bet jos dar turėtų primokėti išiešamos, nes turėjusios pelno.

Šią reikalą Čilės užsienio reikalų ministeris atnešė į J. Tautų gen. asamblėją bendrųjų diskusijų proga. To turto nusavinimą jis teisingo J. Tautų chartoje įrašytą principu, kad tautos turi turėti ne tik politinę, bet ir ūkinę nepriklausomybę. Todėl jis tikisi, kad už nusavinimą Čilė nesusilauksianti sankcijų. Tuo jis norėjo pasakyti, kad Amerika duos Čilėi ūkinę pagalbą ir tų bendrovių turtą iš jų atėmus.

Bet tas ministeris, tyčia ar apie reikalą nenusimanydamas sumaišė du skirtingus dalykus. Niekas negincija Čilėi ar kitai valstybei teises nusavinti svetimos valstybės piliečių investuotą turtą, bet visur yra iš se no priimta, kad būtų už jį teisingai atlyginta. Jeigu šalys pačios negali tuo reikalu susitarti, jos privalo pasikviesti tuo reikalu nusimanančią pagalbą Čilės atstovo kalba nesusilaukė net Sovietų delegacijos ploji mo.

— Sovietai ir V. Vokietija pasirašė susitarimą dėl orinio susisiektimo tarp abiejų kraštų. Keliai, sustojimo vietos ir kitos sąlygos dar nepaskelbtos.

MASKVA IR KINIJA

Rašo Milovan Djilas

Kinijos revoliucijos laimėjimas nepašalina tradicinių nesutarimų tarp kinų ir rusų imperijų. Jis taip pat neatidaro komunizmui kelio į pasaulio užvaldymą.

Iš tikrųjų, įvyko visai priešingai: komunistinė realybė niekur nesikūrė pagal dogmas sukirptas taisykles.

Dabartinis Kinijos-Rusijos konfliktas gimė su Kinijos revoliucija. Kiekviena revoliucija pažadina jėgas, kurios skiria ją ne tik nuo senosios sistemos, bet ir nuo likusio pasaulio, nes nieko nėra pavojingesnio revoliucijai, kaip pradėti veikti ateinančio sausio pirmą dieną, būtų nukeltas bent pusmečiu vėliau. Tai labai didelis laimėjimas kovoje su infliacija.

Bet tik Kinijos revoliucinei vadovybei susikonsolidavus, Rusijos-Kinijos skirtumai įgavo prieštaraujančių nuomonių ir interesų formas. Šiuo momentu pasaulio komunizmas suskilo nebeapataisomai.

Siandien jau niekas nebegali pasakyti, katra komunizmo rūšis yra "teisinga". Kiekviena komunizmo cėlė pradeda pūti. Trečdalis žmonijos dabar valdomas "naujosios klasės" partijos biurokratų, susitelkusių dvejose naujose ir uždarose didelėse valstybėse.

Kiekvienam galvojančiam aišku, kad komunistų tarpe ideologijos vardu vyksta komplikuotas kumsčiavimasis yra tik kovos už valdžią ir hegemoniją maskavimas. Bet ideologija komunistam yra aukštai vertintina realybė: už tą įsi-vaizduotą realybę jie pasirenka gėrį mirti, bet tik tol, kol realiame gyvenime dar nėra pasiekę saugumo ir patogumų (gerbūvio). Rusiją valdanti

kompartija tokio stovio jau yra pasiekusi, todėl ideologijos ginklas ten dabar yra degraduotas iki įrankio kovai už autoritetą ir ekspansiją. Kinijos komunistų partijos biurokracija tokio laipsnio dar nėra pasiekusi — ji dar ilgisi savo išsigimimo vaisių.

Už Kinijos revoliuciją kovojo ne proletariatas, bet kaimiečiai. Kompartijos pagrindinis darbas vyko ne partijoje, bet kariniuose daliniuose. Kinija buvo labiau atsilikusi negu carinė Rusija, todėl partijos peraugimas į "naująją klasę" galėjo įvykti tik su Sovietų partijos biurokratų pagalba.

Pasirėmus kariniais partijos būriais, Mao pastūmė mases į vadinamą kultūrinę revoliuciją. Tai buvo karas su partijos biurokratais.

Taip atsirado du komunistų centrai: biurokratiškų konservatorių Maskvoje, dogmatinių revoliucionierių Pekine. Bet Kinija yra dar labai neturtinga, todėl ideologija tuo tarpu bus jos vienintelis ginklas kovoje už susikonsolidavimą viduje ir savo įtakos skleidimą užsieniuose. Bet ir Kinijos komunizmo forma negalės įleisti šaknų neturtinguose kraštuose, nekaltant jau apie turtinguosius. Revoliuciniais metais bus dar kurį laiką žaidžiama, nes Kinijai šitai dar labai svarbu.

Maskvos-Pekino kova už pasaulio komunistų sielas liausis tik tada, kada jie patys išsilaivins iš savo mitų.

Rusija tebelaiko didelių plotus Kinijos žemių, kurias pasigrobė carų Rusija, todėl ideologinius konfliktus dar maitina valstybiniai, nacionaliniai, net rasiniai. Šių konfliktų mišinį didesnio racionalumo nesitikėtina.

Tame konflikte laikas dirba Kinijos naudai. Kai Kinija pasivys Rusiją atominėje srityje — ir tas laikas netoli — jos strateginė ir karinė padėtis pagerės. Socialiniu ir tautiniu atžvilgiais Kinija yra kompaktiškesnė už Rusiją, nes ją sunkina carų užkariavimai Rytuose ir Stalino įgyvendinta hegemonija pažangesnėje Rytų Europoje. Viltys, kad Rusija sudektruos, atsidarys Vakarams ir sustvarkys savo konfliktą su Kinija, dar neturi pagrindo.

Trumpai sakant, skirtumai tarp Kinijos ir Rusijos yra atresni ir pavojingesni, negu tarp jų ir Amerikos. Bet labai pavojinga, jeigu JAV taip rikiuotų savo politiką, kad išprovokuotų konfliktą tarp Rusijos ir Kinijos.

Nė JAV, nė Rusija, nė Kinija neatsisakys savo specialaus vaidmens pasauly. Todėl pasaulis pasiliks suskilęs. Nė viena iš tų valstybių negali įveikti kitų dviejų, gal net ir vienos, jų nesukėlus prieš save. Todėl šioji situacija vaidins savc vaidmenį — laikys pasaulį šio. kią tokią pusiausvyrą.

(M. Djilas yra Jugoslavijoje gyvenantis juodkalnietis, labiausiai įžvalgus naujųjų laikų komunizmo-marksizmo kritikas. Buvęs Tito bendradarbis, vėliau susipykęs).

— Izraelio Ebanas pasiūlė Egipto užsienio reikalų ministeriui Riadiui susėsti kur nors po Jungt. Tautų stogu ir pradėti taikos pokalbį. Galėtų tarpininkauti JAV arba iš Maskvos iškvieštas švedų diplomatas Jarringas. Riadas sutiko tai padaryti tik tuo atveju, jei Izraelis iš anksto pažadės grąžinti visas arabų žemes.

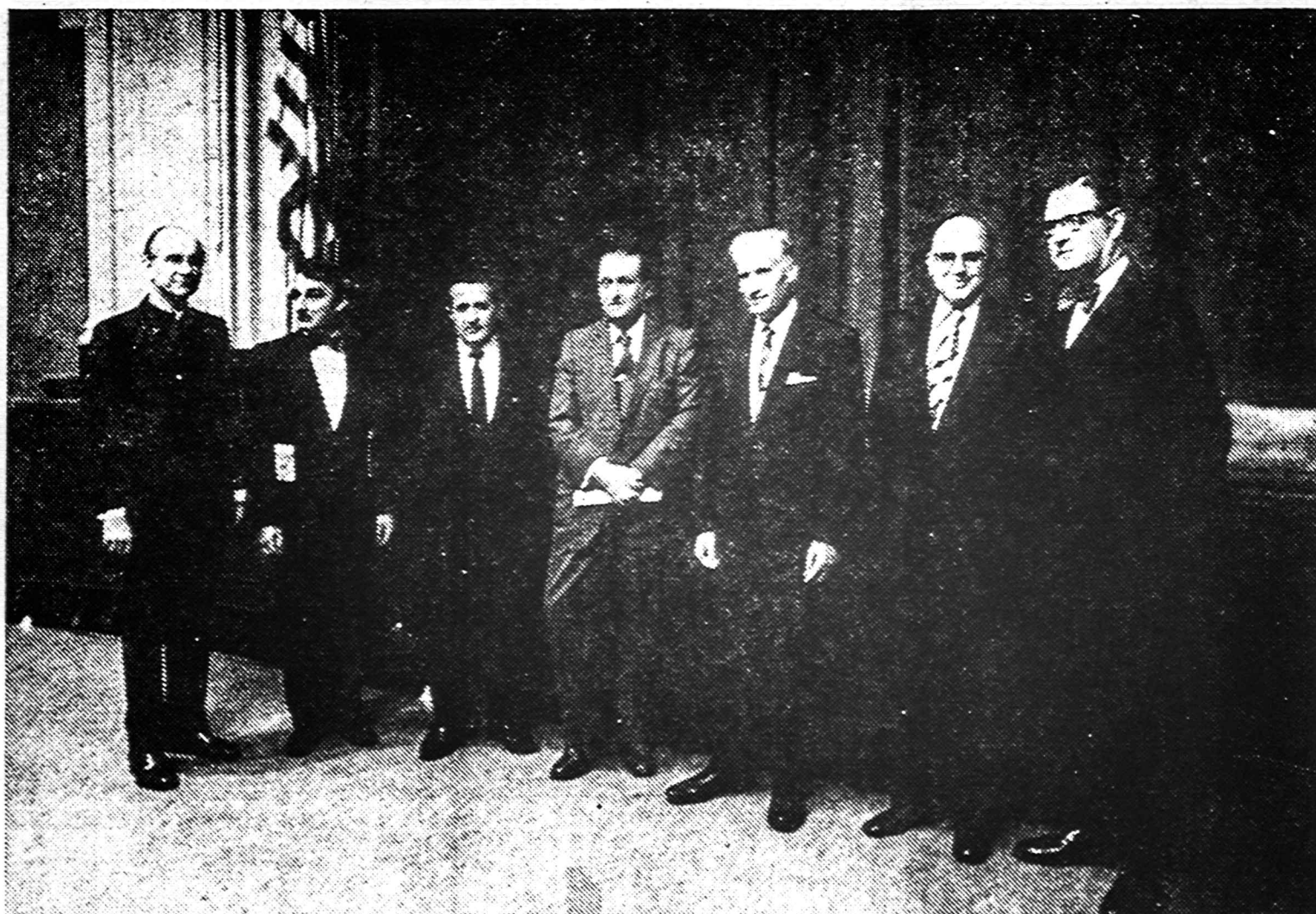
— Egipto prez. Sadatas išrinktas arabų respublikų federacijos pirmuoju prezidentu dviem metams. Tam laikui federacijos sostinė bus Egipto Kairas. Federaciją sudaro Egiptas, Libija ir Sirija. Norima dar prisivilioti Sudaną.

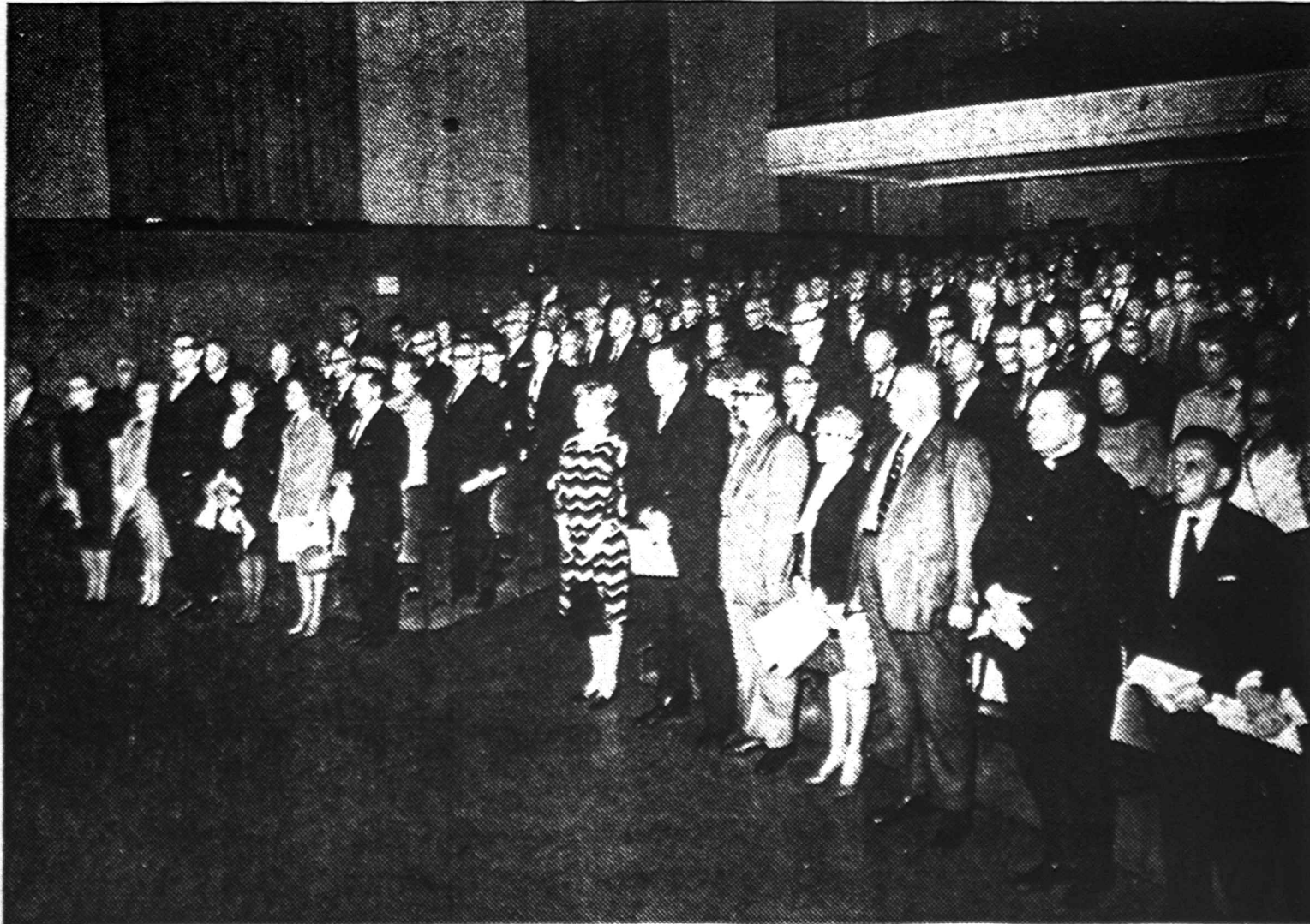
Izraelio valstybės kūrėjas Ben-Gurion (kairė) atšventė 85 metų sukaktį. Izraelio premjere Golda Meir (dešinė), susisodinusi į helikopterį ministerių kabinetą ir partijos vadovybę, nuvyko į kibucą jo pasveikinti ir pakviesti sugrįžti atgal į partiją, iš kurios jis pabėgo prieš

šešerius metus. Nuo to laiko Ben ir Golda bendros kalbos nebeišsakojo, nors Ben pykčio priežastis nebuvo rimta. Dabar juodu vėl kalbasi, bet Ben-Gurion kvietimo sugrįžti į savc sukurtą partiją ir dabar nepriėmė.

JAV Lietuvos Bendruomenės 20 metų sukakties minėjimo, įvykusio rugsėjo 10 New Yorke, kalbėtojai ir sveikintojai: Tėv. P. Giedgaudas, OFM, LB New Yorke ap yg. pirm. A. Vakselis, LB JAV centro vald. pirm. V. Volertas, PLB valdybos vicepirm. dr. H. Brazaitis, Vlik o pirm. pareigas einas J. Audėnas, prof. dr. J. Stukas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis.

Minėjimo dalyvių dalis minėjimo pradžioj

Nuotr. R. Kisiellaus

Ko vadinamų liberalų spauda negali skelbti

SPAUDA — žališka ar nešališka?

Siame krašte dažnai sakoma, kad spauda turi būti objektyvi, nešališka, skelbti visas žinias, kurios vaizduoti gyvenimą iš visų pusių...

Tokis yra sudarytas mitas apie spaudą. Deja, gyvenime taip nėra. Ne tik New York Times atsisakė skelbti A. Masonio pateiktus faktus apie sovietų praktikuojamą cenzūrą iš Amerikos siunčiamai knygai. Atsisakė skelbti ir Amerikos unių prezidento George Meany pareiškimus vokiečių laikraštis "Der Spiegel", nors pats tų pareiškimų buvo pasi-prašęs.

Pastarąją istoriją papasakojo "East-West Contacts", mėnesinė apžvalga, leidžiama Haagoje, Olandijoje, "International Documentation and Information Center" (1971, gegužės nr.).

"Der Spiegel" yra susilaukęs dvejopos opinijos. Vieni jį priskiria prie sensacijos gaudančios spaudos, kitiems, ypačiai vadinami liberalai, jis yra autoritetingas, objektyvus, patikimo informacijos šaltinis.

Kiek jis objektyvus, nešališkas, parodo ana jo istorija su Amerikos AFL-CIO prezidentu Meany. "Spiegel" 1970 paprašė Meany pasikalbėjimo — atsakyti į penketą klausimų dėl santykių su sovietinėmis profesinėmis sąjungomis. Garantavo, kad atsakymus paskelbs išsiai artimiausiam nr. Meany atsakymus pasiuntė, bet nei artimiausiam nei artimiausiose nr. atsakymų nerado. Atsisklausė, kaip gi yra su tais pažadais. "Spiegel" pagaliau atsiuntė tų atsakymų vertimą į vokiečių kalbą ir žadėjo paskelbti. Tačiau Meany buvo nuste-bintas. Vertime Meany mintys iš esmės buvo pakeistos; dalis jo minčių praleista; dalis tokių, kurių jis visai nebuvo parašęs. Tada Meany reikalavo, kad "Spiegel" laikytųsi žodžio ir paskelbtų taip, kaip Meany buvo į klausimus atsakęs. "Spiegel" atsisakė skelbti.

Kas buvo tie klausimai bei atsakymai, ir kodėl laikraštis savo žodžio nesilaikė?

AR SOVIETŲ PROFESINIS SAJUNGOS atstovauja darbo žmonių interesams?

"Spiegel" pirmas klausimas: "Jūs kritikuojate ryšius tarp Vokietijos profesinių sąjungų ir Sovietų profesinių sąjungų. Kodėl jūs esate nuomonės, kad Sovietų profesinės sąjungos nėra darbininkų organizacijos? Meany. — "Profesinės sąjungos" Sovietuose ir kituose totalistiniuose kraštuose yra ne kas kita kaip diktatūros kontrolės įrankiai. Profesinių sąjungų visąsąjunginės centrinės tarybos konstitucija pa-žymi, kad organizacijos veikia

Vokiečių "Spiegel" ir Amerikos unių prezidento konfliktas

pagal Sovietų komunistų partijos instrukcijas ir direktyvą. Kaip vienos partijos diktatūros įrankiai, sovietinės (profesinės) "sąjungos" nėra laisvos savanoriškos organizacijos, siekiančios saugoti darbo žmonių interesus, daryti įtakos istatymų leidimui ir veikti vyriausybę, kad ji daugiau atsižvelgtų į tautos norus bei interesus.

— USSR padėtis visai priešinga. Ten vadinamos (profesinės) sąjungos yra "darbo frontai", kuriem skirtas uždavinys veikti darbininkus, kad jie būtų klusnūs diktatūrinės valdžios įsakam bei potvarkiam. Sovietų (profesinės) "sąjungos" yra įrankiai, kuriais teikiama masių parama visai Kremliaus vidaus ir užsienio politikai. Šią rolę atliko Sovietų (profesinės) "sąjungos", remdamos Kremliaus valdovų politiką, siekiančią nuslopinti laisvę mylinčių vokiečių darbo žmonių sukilimą 1953 birželio 17 Ulbrichto rojuje, Vengrijos sukilimą 1956 ir rusų bei kitų Varšuvos pakto karių jėgų invaziją 1968 į Čekoslovakiją.

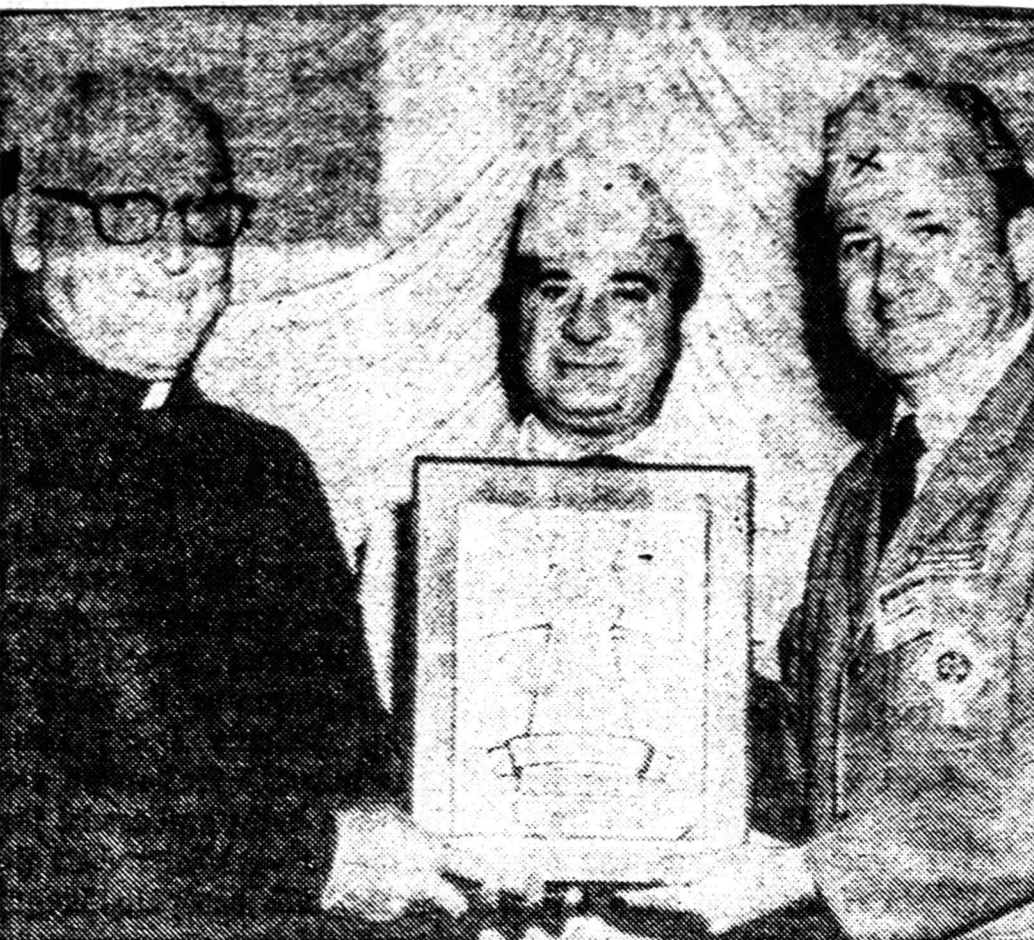
Toliau Meany dar nurodė profesinių sąjungų 1970 nutarimą, kad Sąjungos turi didinti pastangas paskatinti gamybą; kad darbininkai uoliau

dirbtų ir pasmerktų kiekvieną, kuris nudirba mažiau kaip normą, nustatytą valdžios planuotojų bei agentų. Tokiu būdu esą "sąjungos padarytos sovietinės gamybos policininkais".

"Šių faktų akivaizdoje — darė išvadą Meany — mes nematome jokio pateisinimo, kaip profesinės sąjungos Vokietijoje

je ar kur kitur bona fide galėtų keistis broliškais mainais bei pokalbiais su Sovietų policijos agentais". Tokis santykiavimas tveduoda Sovietų "darbo frontui" tik nepelnytą profesinių sąjungų įteisinimą ir demokratinį pripažinimą...

Pažymėtina, kad "Spiegel" šio atsakymo vertime visai bu-

Prel. J. Balcūnas apdovanojamas Keltų kryžiaus žymeniu. Prelatas yra V. Atsimainymo parapijos vėteranų posto kapelionas, pasižymėjęs kovojant už pavergtųjų laisvę. Žymini jam išteikia Albert J. Schwind — tautinis žyminių pirmininkas ir Aldo di Chiara — tautinis vadas. Šią nuotrauką įsidėjo The Tablet spalio 7 d.

DAINŲ ŠVENTĖS — STIPRĖJA AR SILPSTA

Aiduose Nr. 7 tarp straipsnių, kurie praplečia skaitytojo žvilgsnį į pasaulinės minties bei dvasios raidą, žymėtinai A. Paškaus "Aukštumų psichologija" ir R. Sliažo "Politika ir menas dabartinėje vokiečių literatūroje" — kalbama faktais. Tarp rašinių lietuviškais klausimais — A. Baltinio principinis svarstymas apie "Parapiją — tautinio individualumo puoselėtoją" ir Vl. Jakubėno rodymas faktinis to individualumo pasireiškimas "IV dainų šventėje".

Sustojame ties pastarojo vertinimais.

"Aplamai paėmus, IV dainų šventė laikytina pasisekusia. Užsibrėžti riboti uždaviniai buvo gerai įvykdyti: viskas praėjo sklandžiai".

Autorius betgi kreipia dėmesį, kad tie uždaviniai per daug jau daros "riboti" — su kama "mažiausio pasipriešinimo kryptimi", sudaromas blankus repertuaras, ryškesni Amerikos kompozitoriai suboikotuoti. Praeitose šventėse tų "problemingųjų" kūrėjų veikalai vis dėlto būdavo atliekami.

Lygindamas su kitom šventėm: "mūsų stipriausia dainų šventė tebeprasilekia antroji. Trečioji, nepaisant visų ne-

SPAUDA

sklandumų, buvo irgi įdomesnė už ketvirtąją".

Autorius mano: "reikia saugotis, kad dainų šventės nebūtų degraduotos iki pusiau mėgėjiško antraeilio meno, ir kuri skoningos publikos elitais nenoriai eina...". Ketvirtoji dainų šventė tos krypties tebuvo "užuomazga".

O dėl tos publikos ketvirtos šventėje: "Milžiniškoje patalpoje matėsi apskiai tuščių vietų: buvo tai naujas reiškinys mūsų dainų švenčių istorijoje. Pagal gausiai nugirstas nuo-

mones ir pagal asmeniškų pažįstamų šeimų stebėjimus tos tuščios vietos priklausė čikagiečiams, kurie nerado reikalo atvykti į dainų šventę. Neproporcingai daug buvo atvykusių iš toliau".

Dėl ateities: "sprendžiant pagal tai, ką dabar matėme ir girdėjome, už penkerių metų dainų šventė galės įvykti; greičiausiai sumažės charistų kiekis, bet ne kokybė". "Visa širdim linkime, kad... mūsų dainų šventės pasiliktų ne vien liaudiškai tautiniu, bet ir rimtu muzikiniu įvykiu".

Už bėgimą į laisvę — 15 metų, už vagystę — pusantrų!

Vilniaus liaudies teismas už vagystę Vladimirą Nikitiną ir Valerijų Zeleniuką nuteisė po pusantrų metų laisvės atėmimu. Komjaunimo Tiesa nurodė, kad abu nuteistieji buvo po 19 metų amžiaus, kad jie buvo savo įmoneje pavogę 300 rublių, kad jie buvo prisipažinę kalti. Dar pridurta, kad abu vagys buvo komjaunuoliai ir kad šiuo "žygdarbiu" stebėjosi Vilniaus šlifavimo staklių gamyk-

los komjaunimo komiteto sekretorius V. Anačėnka, viršininkas T. Seinickis ir kiti viršininkai (Kaip matyti, nelietuviai... —Red.).

Vagystės jaunimo tarpe — okupuotoje Lietuvoje nebe naujiena. Pernai Vilniuje plačiai kalbėta ir rašyta (Koj. Tiesa, 227) apie keturių jaunuolių įsilaužimą į Vilniaus universiteto fizikos fakultetą Partizanų gatvėje. Tie keturi — Viktoras Ptašėkas, Olegas Zacharenkovas, Rimantas Iškauskas ir Edmundas Bagdonas — išgabeno du metalinius seifus ir miške, už Vilniaus, prie ežero juos užkasė. Vėliau seifus išlaužė; rado 890 rb. 89 kp. ir dokumentus. Dokumentus sudegino, pinigų pasidalino, o seifus sumetė į ežerą.

Teismas juos nubaudė, palyginti, švelniai. Bagdonas ir Ptašėkas nubausti trejais metais pataisų kolonijoje. Zacharenkovas — dvejais metais lygtinai, Iškauskas — vieneriais metais lygtinai.

Visi jie — komjaunuoliai, mokėję nario mokesčių; visi jie vagiliaudavo, namuose slėpdavo daiktus, naudojo savo tėvų lengvomis mašinomis. Tėvų priežiūros kaip ir nebuvo: esą jaunuoliai nebe vaikai, jie — muzikai, sportininkai ir pan.

Lietuvoje, ypač Koj. Tiesos laikraštyje, svarstomi jaunimo grubumo, vulgarumo reiškiniai. Rašoma, kad šiomis dienomis ten esanti paplitusi nuomonė, jog "vos ne dauguma jaunuolių yra palaidūnai, keikiasi, be ceremonijų elgiasi su merginomis, girtauja, kimba prie praeivių, merginos rūko ir taip pat geria, kartais keikiasi neblogiau už vaikus..."

Teigiama, kad ir prieš 10-15 metų būvę pastebėti tokie reiškiniai, ir stebimasi, kodėl gi jie dabar kelia tokį didelį visuomenės pasipiktinimą. (Elta)

vo praleidęs apie Sovietų invaziją į Vengriją bei Čekoslovakiją, o Meany atsiliepimą apie Sovietų profesines sąjungas kaip "policijos agentus" išvertė kaip "Sovietų politikos organą".

Atsakė Meany ir į antrą "Spiegel" pateiktą klausimą:

— Ar jūs manote, kad santykiai su tikrom profesinėmis sąjungomis — ypačiai tokiom kaip Vokietijoje — negalėtų pozityviai paveikti Sovietų profesinių sąjungų pareigūnus ir narius?

(Atsakymas kitame nr.).

UNIVERSITETE LIETUVIAI IS UZSIENIO

"Tiesoje" rugp. 27 aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo "ministro" pavaduotojas K. Žukauskas sako, kad naujuosius mokslo metus pradėjo apie 4,500 aukštosios mokyklų dėstytojų; jų tarpe esą nemaža tokių, kurių kvalifikacijos per žemos. Šiuo metu Lietuvoje yra 50,000 studentų ir daugiau kaip 500 studijuoja įvairiose Sovietų respublikose, kiti mokytojai Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje ir Jugoslavijoje. Vilniaus universitetas šiais metais pirmą kartą priima studentus iš užsienio ir pirmiausia — užsienio lietuvių, kurie studijuosia filologiją.

Palyginti su sovietų respublikomis, studentų skaičium Lietuva užima šeštąją vietą — joje yra 180 studentų 10,000 gyventojų.

Praėjusią vasarą per 14,000 Lietuvos moksleivių ir studentų "organizuoti" talkino ūkiam, darbo įvairiose stovyklose, kurios paprastai vadinamos "poilsio ir darbo" stovyklomis. Apie 2,000 lietuvių studentų vasarą dalyvavo Rygoje įvykusioje studentų šventėje "Gaudėms ir mokymuisi". (Elta)

Prancūzijoje, Tulūzos mieste, vyks tarptautinis vokalistų konkursas. Sovietų Sąjunga kandidatams tam konkursui parinko varžybų keliu Maskvoj. Varžybos buvo pradėtos pavaršarį ir jos baigtos tik rugpjūčio mėn. Dalyvavo 35 solistai, iš jų trim bus leista dalyvauti konkurse Prancūzijoje. "Tiesa" rašo, kad varžybose sėkmingai pasirodė sol. V. Daunoras ir vertinimo komisija Maskvoje lietuvių vieningai pripažino geriausiu bosu. (E).

Antrą kartą išleistas albumas "Velniai" — su dail. A. Žmuidzinavičiaus kolekcijos 100 velnių reprodukcijomis. Albumo išleista 40,000 egz., ir tekstas paskelbtas lietuvių, rusų, anglų ir vokiečių kalbomis.

Išleista septintoji almanacho "Muzika ir teatras" knyga (144 psl.). Aptarta E. Balsio o-ratorija "Nelieskite mėlyno gaublio" V. Barkausko simfoninis kūrinys "Trys aspektai", 1970 m. teatrų pastatymai ir kt. (E)

Vilniuje išleista Zemaitės raštų knyga "Prie užvertos langinės" (tiražas — 30,000 egz., 494 psl.). Įdėti apsakymai: "Martė", "Topylis", "Petras Kūrmelis", "Keliuonė ir Sidlava" ir kt. (E)

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. bizno mašinos — pigiausios. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SAKELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Telxėja, Jr. Laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido-tuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilų, baldų ir kt. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-08 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektavimui ir statymui. 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 2-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papildomai kalnom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrus. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsi artimiesiems — importuotos į vietinę. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maištos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus Europai. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA**

TRAVELER'S VILLAGE
(“VYTIS” INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

LEKTUVAI	Specialios nuolaidos:
VIESBUČIAI	INDIVIDAMAS
LAIVAI (Cruises)	(ekskursiniais bilietais)
AUTOBUSAIŠ jdomių vietų lankymas	GRUPĖMS
	JAUNIMUI
	SEIMOMS

Lietuviškam rajone —

LITUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

— Gėlės įvairiomis progom —

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuostirdų lietuvišką patarnavimą.

LITAS TRAVEL SERVICE

jums patarnaus nežiūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsisiti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. LITAS Travel Service talkina iškvičiant gimines iš Lietuvos, — atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATES KELIONEN? ... Nepamirškite

LITAS TRAVEL SERVICE

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. 212-847-5522

New Yorko tautinių šokių grupė pasirodė tarptautiniame festivalyje New Yorko centriniam parke rug-sėjo 19 d.

Nuotr. A. Norvilos

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKEREina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsniai ir korespondencijos redakcijai teikiamos nuolat. Nenaudoti straipsniai
atsiunčiami ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kaina redakcija neatsako.

Apie Simą Kudirką — anapus

Tarp žinių, kurios paliečia Lietuvos žmones, tenka žymėti N. Y. Times spalio 7 paskelbtą Andrei D. Sacharovo raštą, pasiūstą „Aukščiausiam sovietui“.

Sacharovas yra fizikas, Sovietų Mokslo akademijos narys, žmogaus teisių gynimo komiteto narys — taigi sovietiniame gyvenime įžymi figūra.

Jo raštas kalba prieš neleidimą emigruoti iš Sovietų Sąjungos, prieš bausmes tiems, kurie mėgina šį draudimą sulaužyti.

Dabartinėje padėtyje — rašo Sacharovas — „Sovietų piliečiai, tiek žydai, tiek kitų tautybių žmonės — rusai, ukrainiečiai, vokiečiai, armenai, lietuviai, latviai, estai, meski turkai ir kiti, — kurie nori išvykti asmeniniais, etniniais ar kitais sumetimais, pasijunta atsidūrę nuolatinėje kankynėje, metai iš metų tegalėdami laukti tik nepateisinamo atsakymo — ne“.

Kreipdamasis į „Sovietų“ narius, Sacharovas siūlo: — „išleisti įstatymą, kuris emigraciją problema išspręstų demokratine dvasia, taip, kad kiekvienas, kuris nori išvykti, tą galių gauti, o jeigu jis pakeistų savo nuomonę, galėtų sugrįžti; tai suderintu su žmogaus teisėmis, visuotinai pripažintomis; — būtina pakeisti baudžiamojo kodekso skyrių apie išdavimą taip, kad jis nebūtų ateity aiškinamas tiek plačiai, kaip tai daroma dabartinėje praktikoje; — būtina paskelbti amnestiją visiems piliečiams, kurie yra nuteisti dėl mėginimo palikti šį kraštą, ir paleisti tuos, kurie dėl tos pačios priežasties prievarta yra atsidūrę specialiose psichiatrinėse ligoninėse“.

Tokis siūlymas liečia visus sovietinio „teisingumo“ ištiktuosius. Lietuvą tiesiogiai liečia Sacharovo primintas Simo Kudirkos mėginimas išvykti.

„1971 gegužės mėn. lietuvis Simas Kudirka, kurio vienintelė kaltė ta, kad jis mėgino pasilikti užsieniuose vienos kelionės metu, Vilniaus teismo buvo nuteistas dešimt metų kalėti. Jis turėjo galimybę nušokti į Amerikos karo laivą, bet buvo grąžintas ir nuteistas už „tėvynės“ išdavimą“.

Sacharovo žodžiai reiškia, kad Kudirkos istorija Sovietuose žinoma; kad jo nuteisimas prabilo ir į kai kurių rusų sąžines ir drauge su žydų nuteisimu Leningrade virto šauksmu prieš nežmoniską, neteisningą sovietinį „teisingumą“.

Tai reiškia taip pat, kad balsam dėl Kudirkos nereikia leisti nutilti.

Konsulatas
Leningrade ir
Baltijos valstybės

Sutartis dėl pasikeitimo konsulatais tarp Amerikos ir Sovietų pasirašyta 1964. Dėl Vietnamo karo ji įsigaliojo tik nuo 1968. Paskui dėl Cechoslovakijos invazijos vengta erzinti opiniją ir sutartį tuojau vykdėti. Tik nuo 1969 reikalingas atnaujintas.

Sovietų pasiūlymu, Amerika steigia konsulatą Leningrade, o Sovietai San Francisco. Leningrade jau apsigyveno konsulas su kelių asmenų štabu. Po kokio pusmečio konsulatas oficialiai ims veikti.

Mažiau bekreiptum dėmesio į tuos konsulatus, jei Leningrado konsulato veiklos teritoriją The Chr. Sc. Monitor spalio 4 nebūtų šitaip aptaręs: „Murmansko, Archangelsko, Novgorodo, Pskovo sritys, Karelijos autonominė respublika ir Baltijos sostinės: Ryga, Talinas ir Vilnius“.

(nukelta į 6 psl.)

Auschwitzas

„Auschwitz, lenk. Oswięcim. Krokuvos vaivadijos mstl. Lenkijoje, apie 7000 gyv. (1948). 1773-1918 priklausė Austrijai. II Pasaulinio karo metu nacionalsocialistinė Vokietijos vyriausybė, Lenkiją okupavusi, čia įsteigė koncentracijos stovyklą, į kurią tarp kitų uždarė ir paskiau išnaikino žymią Krokuvos lenkų švietimo — mokslo, literatūros, meno atstovų — dalį. Čia nemaža žuvo ir Lietuvos piliečių“ (Lietuvių Enciklopedija, I tomas).

Kankinys

Šio rašinio iškilmųjų viešnuolinių įžadų nuotraukoj pirmoj eilėj trečias iš dešinės sėdi tėvas pranciškonas-konventualas Maksimilijonas Kolbe. Vos keliom dienom praslinkus po šios nuotraukos padarymo, tėvas M. Kolbe buvo suimtas. Jis paaukojo savo gyvybę už kitą kalinį koncentracijos stovykloje. Tai įvyko 1941 rugpjūčio 14.

Pasaulio vyskupų sinode Vatikane spalio 17 jis bus paskelbtas palaimintuoju.

Dekretas apie du stebuklus, kurie įvyko per jo užtarimą, š.

Dabartiniame vyskupų sinode bus paskelbtas palaimintuoju
nacių nukankintas pranciškonasBENVENUTAS
RAMANAUSKAS, OFM

m. birželio 14 buvo viešai paskelbti Vatikane, dalyvaujant popiežiui Pauliui VI.

Paaukotas altruizmo darbui

Maksimilijonas (krikšto vardas Raimundas) Kolbe buvo neturtingo audėjo sūnus, gimęs 1894 (Zdunka-Wola), Lenkijoje. Gana jaunas (13 metų) įstojo į pranciškonų ordiną (1907). Buvo žinomas ir gerbiamas kaip giliai religingas vienuolis. Būdamas klieriku, filosofijos-teologijos studijas tęsė pas pranciškonus-konventualus Paduvos mieste, Italijoje (dėl to ten 1948 gegužės 28 buvo užvesta jo beatifikacijos byla). Išventintas į kunigus 1918. Studijas baigė teologijos daktaro laipsniu 1919.

Sugrįžęs Lenkijon, jis pradėjo altruistinių apaštalavimų darbą. Nors ir silpnos sveikatos (sirgo džiova), bet buvo didžios energijos apaštalas. Kurį laiką profesoriavo Krokuvėje.

Kristaus meilė vertė jį aukotis.

Sv. Pauliaus žodžiais tariant, Kristaus meilė jį vertė aukotis.

tis, apaštalauti, kentėti ir net mirti.

Jis įsteigė Marijos karžygių draugiją, idant per spaudą, radiją ir kitom priemonėm skleistų pamaldumą Nekalčiausajai Mergelei. Tačiau savo sanbroliu jis buvo nesuprastas...

Kitą Marijos karžygių centrą įsteigė Japonijoje, būdamas ten misionierium (1930-1936).

Pradėjo leisti kitą laikraštį, kuris pareikalavo daug aukos ir sveikatos.

Po misionieravimo metų grįžo Lenkijon ir, kiek atsigavęs, vėl stvėrėsi spaudos darbu. Įsteigė Mažąjį Dienraštį, kuris liaudyje buvo populiarus ir pigus, greitai pasiekęs milijoninį tiražą. Jo užsimoti altruizmo darbai neblėso. Turėjo dar didelių planų ateičiai.

1939 vokiečių-lenkų karas ir areštai

Vadinamasis žaibo karas per 17 dienų sužlugdė Lenkiją. Vokiečiai okupavo beveik visą

kraštą. Nuo bombardavimų smarkiai nukentėjo ir vienuolynas netoli Varšuvos, kur gyveno tėvas Kolbe. 1939 rugsėjo mėn. jis buvo areštuotas ir išremtas į stovyklą. Čia buvo mėtomas ir vėtomas, kantriai kentėdamas alkį, troškulį, šaltį, nuovargį. Po trijų mėnesių stebuklingu būdu išėjo į laisvę.

Atsigavęs vėl stvėrėsi darbu, kol 1941 vasario 17 vokiečiai antrą kartą areštavo jį ir keturis jo sanbrolius pranciškonus. Tų pačių metų gegužės 28 tėvas Kolbe buvo išgabentas į Auschwitzo koncentracijos stovyklą. Čia jis vėl buvo mušamas, spardomas, tardomas, pajuokiamas...

Tėvas Kolbe buvo kalinys Nr. 16670.

Kas dešimtas buvo pasmerk-tas.

Birželio 30 paaiškėjo, kad vienas kalinys kunigas buvo pabėgęs. Niekas negalėjo jo surasti. Užtat kas dešimtas iš to bloko kalinių buvo pasmerk-tas mirti. Likimas krito taip pat ant vieno lenko, šešių vaikų šeimos tėvo. Jis ėmė verk-ti, kad daugiau nebematys žmonos ir vaikų. Tuomet netikėtai atėjo tėvas Kolbe ir pasiūlė kaip įkaltas, idant jam leistų už tą nelaimingąjį mirti. Budeliai dėl tokio drąsaus pasiūlymo labai sumišo ir sutiko. Gi šeimos tėvas, kaip rašė spauda, liko gyvas, o po karo pasiekė Ameriką.

„Mirties bloke“

Taip pranciškonas tėvas Kolbe ir kiti nelaimingieji, nuogai nuplakti, su paliktais ant kūnų dryžais, buvo įmesti į vieną celę, visiem žinomą „mirties bloke“, sunkiai bado mirčiai. Jiem nieko nebuvo duodama — nei valgyti, nei gerti. Troškulys yra didžiausia kančia.

Mirčiai skirtųjų tarpe tas pranciškonas buvo jėgos, paguodos ir drąsos šaltinis. Jis vadovavo tam kalinių būreliui malda ir giesmėm, kol jie daugiau nebegalėjo kalbėti... Po 14 dienų sargai atėjo išmesti jų lavonų. Kunigą Kolbę rado dar gyvą. Tada budeliai į jo gyslas įšvirkstė karbolio rūkštį. Kiekvienas iš jų savo viduje turėjo sakyti: „Tokio žmogaus mes dar nematėme!“

„Jis mirė už mane!“

Tėvas Kolbe vėliau buvo rastas miręs, atsirėmęs su pakelta galva į sienos mūrą. Vienas liudytojas nupasakoja jo vedą regėjęs spinduliuojantį, kaip kokio šventojo.

Mirusiųjų palaikai buvo išgabenti ir sudeginti.

Sešių vaikų šeimos tėvas negalėjo jo užmiršti: „Jis mirė už mane!“

„Kai aš nueisiu į dangų...“

Tėvas Kolbe visą savo veiklą nukreipė meilės darbui ir Dievo garbei! Jis mirė kankinys, atiduodamas savo gyvybę su broliška krikščioniška meile.

Dažnai iš jo lūpų galima buvo girdėti charakteringą išsireikimą: „Kai aš nueisiu į dangų, eisiu dirbti abiem rankom!“

Ar žinai, kad

Liepos 4 signatarai visi buvo tikintieji

Tarp jų, kurie pasirašė Amerikos nepriklausomybės skelbimą prieš 195 metus, buvo 24 teisininkai, 11 prekybininkų, 9 fermeriai, kiti daktarai, dvasininkai, politikai.

Tik 7 buvo per 60 metų, 18 tarp 30-40, 3 per 20.

Tie 56 buvo tikintieji. Daugiau kaip pusė laikė save episkopais, vienas buvo katalikas (Marylando Charles Carroll), kiti kongregacionalistai, kvakeriai, baptistai. Bet visi tikėjo Dievą ir dėl to JAV pavėdė Dievo glėbiui. (Kaip toli nuo tų Amerikos „tėvų“ yra dabartiniai teismai, kurie aiškina „tėvų“ valią).

Amerikos „tėvai“ nevengė rizikos ir aukos. John Hancock (Mass.) galva anglų buvo įvertinta 500 svarų. Kai deklaracija buvo paskelbta, jis pasakė: „Dabar jie atlyginimą už mano galvą gali padvigubinti“.

Benjaminas Franklins (Penna.), žinodamas, kad jiem skirta mirtis už „Karūnos“ išdavimą, kalbėjo: „Iš tikrųjų mes turime laikytis susikabinę. Nes atskirti, mes tikrai kabėsime“.

Devyni iš jų žuvo nuo žaizdų, penki buvo paimiti į nelaisvę. Visų namai buvo nusavinti. Dvylika signatarų savo namus patys sudegino.

(nukelta į 4 psl.)

PRANAS NAUJOKAITIS

PASISEJAU ŽALĄ RUTĄ...

Romanas

(20)

Rytą iš gilaus miego Petrą prikėlė žadintuvas. Net grįžtantis Joanos žingsnių nebuvo girdėjęs...

Vakare Petras turės sporto komiteto posėdį. Į dienas veiklas jis niekada nebuvo įsitraukęs. Kliudė ir tos studijos vakarais, bet sportininkams, nors pats niekada aktyviu sportininku nebuvo, kiek galėdamas padėdavo... Artėjo ruduo, ir buvo atsiradę aptartių reikalų... Tiesiog iš darbo atkūrė lietuvių klubą: pasėdės valandėlę, išgers alaus, suvalgys dešrų su kopūstais, ir posėdininkai pradės rinktis.

Po kelių minučių į klubą įsiverčia Geniusas plati šypseną. Jis taip pat priklauso komitetui, bet Petras spėjo, kad jis bus užimtas su Joana ir į posėdį neateis.

— O tu, Petrai, jau čia? — nustemba Geniusas: — maniau, kad tavęs šį vakarą nebus.

— O aš maniau, kad tavęs, Geniau, nebus...

— Aš, tai aš! Bet tavęs jau antras vakaras laukia Joana.

— Tik ne manęs! Vėžiojais kelis vakarus, tai galėjai ir šį vakarą...

— Pavydi, Petrai?

— Nepavydiu! Kas man ta mergina, jei prie tavęs prilips? Bet kaulė esi, Geniau, draugiškai šnekanč! Pirmas pasitikau iš lėktuvo išlipančią, parvežiau, lagaminus partempiu o tu, pasigriebei ir lakstai ke-

lis vakarus iš eilės, net lemtai susipažinti neleidamas...

— Paspėsi susipažinti... Nešok taip karštai!..

Kai prilips, neatsikratysi.

— Prie tavęs jau prilipo! O gal tu prie Joanos?

— Sena pažintis. Prisiminimai... Bet tu, Petrai, piktas... O visai be reikalo... Žinai, kad aš pastoviai su nieku nesurišu... O tau jau širdį suskaido...

Nebijok: aš nepavojingas. Norėsi, tai Joana galėsi nesunkiai gauti...

— Nežinau... Bet dėmesio Joana verta...

— Bijau, kad sparnelių nenusiviltum, taip staigiai puldamas į liepsną. O Joana — karšta liepsna, tikra ugnis... Jei žinotum, kokių vėlnių jodyta, tai gal taip nė nepultum...

— Tur būt, daugiausia tavo paties, Geniau, jei taip viską žinai ir man vis kalbi, ko man gal ir nereikėtų žinoti.

— Kvailas būčiau, jei bėgčiau nuo gražios merginos! Buvo ir šio ir to, bet nekalbėčiau, jei tik mane liestų...

— Tai ką norėtum man pasakyti?

— Jei nenori, galiu nieko nesakyti... Bet tu juk nepažįsti Joanos? Matai, aš toks, Petrai, kad man liežuvį niežti pasakyti ir draugui, ką žinau.

— Jei taip sunku laikyti už liežuvio, tai sakyk! Kam tokios ilgos įžangos?

— Gyvenom su Joana Vokietijoje vienoje stovykloje, o dabar atvažiavo iš Paryžiaus, po kokių ketverių ar penkerių metų. Ir žinai kodėl?

— Iš kur aš galiu žinoti?

— Taigi... Joana buvo ištėkėjusi už prancūzų karininko, net pilietybę gavusi. Prancūziška pavardė vadinosi... O šiandien vėl ji panelė Joana Pakalnietė... Graži, Petrai? A? — sarkastiškai juokiasi Geniusas.

— Tai persiskyrė? Ir pasakytum kodėl?

— Kas ten visas priežastis sužinos... Kiek aš žinau, Joanos grožis buvo jai duris atidavęs į aristokratiškus aukštumas, į tuos sluoksnius, kur ir skurdžiais pokariniams metais nieko netrūko. Bet nesunkiai ir tas aukštumas pakilo, dar greičiau iš jų nukrito. Išlemta

skrybių bylą laimėjo vyras, ir panelei Joanai nieko kito neliko, kaip ieškoti giminių ir dumti į naująjį pasaulį arba visai nusileisti į pačias juodžiausias žemumas. Matai, Paryžius yra kontrastų miestas, aukštumų ir nuodėmių.

— Ir tu manai, Geniau, kad Joanos kaltė? Tos skrybybos?

— Neabejoju... Ko stovykloje buvo išmokusi, negi galėjo Paryžiuje atsisakyti? Et, brolyti, visokių nuotykių buvo dar anais stovyklos metais! Sakiau, kad Joana — ugnis. Kartais šiaudų liepsna, kartais kalvio žaizdras. Bet visada dega ir nesustoja... Esu įsitikinęs, kad tie visoki smaguravimai iš šalies ją išmetė iš aristokratiškos viršūnės... Bet šitoki žmonės, kaip Joana, kad ir griuva, vėl moka atsikelti... Jei ne viena koja, tai kita, net rankomis įsikabindami. Stovykloje lengvai galėjo ištėkėti už lietuvių. Ne vienas sukosi. Ir iš pačių geriausių. Bet kur tau! Prancūzai geresni, idomnesni... Pasisekė, ir visai puikiai... Bet ar kada žmogui užtenka, jei jo širdis nepasotinama?.. Reikia būti idealistu, Petrai, kad eitum tik tiesiu keliu. Joanos idealai — naudokis gyvenimu, taikykis prie aplinkybių... Dabar ji ieško lietuvių draugystės. Bet kai atsisotos ant kojų, vėl pasisukęs ten, kur matys galimumą dar aukščiau iškilti, gyvenimu pasidžiaugti... Saugokis, brolyti, Joanos tinklėlio! Atskrido čia naujo vyro susimedžioti...

— Tur būt, Geniau, dabar tavo eilė! Pirmiausia!

— Petras tyčia kreipia pokalbį į linksmą pusę. — Kelis vakarus iš eilės kartu... Visi iki vėlumėlės...

— Kiek čia, Petrai! Tik porą vakarų. O tos valandos tokios trumpos tokios greitos... Pradžią padariau, savo pareigą atlikau, o dabar mergina jau tavęs laukia... Vakare vakare namie sėdėjo... Šį vakarą...

— Tegul palaukia... Meilesnė bus, kai pasiils, — tyčia juokiasi Petras, — nemanau, kad ji manimi taip labai domėtusi.

— Ir dar kaip! Brolyti, nesakyk! Žodis po žodžio, kalba po kalbos, o vis Petras ir Petras... Klausinėja!

— O tu, žinoma, apkalbinėjai žmones... Nemoki liežuviu prispausti, — rodo Petras nepasitenkinimą.

— Ne mano būdai tylėti. Bet apie tave, Petrel, tik gera galėjau pasakyti. Tokių vyrų nelengva rasti...

— Be reikalo! — mosteli Petras ranka: — iš tų šiaudų nebus grūdų...

— O kodėl ne?

— Čia pat ką tik nupiešė tamsų Joanos paveikslą, sakei, kad ugnis, smaguriant, žemai kritusi, atvykusi vyro susimedžioti, o dabar vėl lyg piršliu norėtum būti... Jei ji iš tikrųjų yra tokia, kaip tu sakei, tai imk ir pats pabūk tuo geroju vyru, kurio pavardę gavusi vėl galės pakilti į garbingųjų žmonių eiles ir prisidengti savo smaguriamus iš šalies! Kam aš čia reikalingas? — jau visai rimtas darosi Petras.

— Neliepu tau, Petrai, nieko daryti. Padraugausi, pats pamatysi. O manęs tai jau taip lengvai į tinklę nepaimsi. Kam man tų vedybų, pareigų, kad ir be jų gerai... Kad ir ta pati Joana — dar idomesnė, kol ne žmona...

— Tu visada buvai cinikas, Geniau... Bet kam tu man taip šneki?

— Kad, kai nudegsi, nekaltintum manęs: žinojai, o nesakei...!

— Ačiū, Geniau! — sarkastiškai riktelėja Petras: — pats pirmas iš panosės pasigriebs vėžiojais merginą kelis vakarus, o dabar juodiniu nori atgrasinti... Lenda yla iš maišo... Ne toks aš kvailas, Geniau, kaip manai!..

— Manyk, kaip nori, Petrai, bet aš kalbėjau iš širdies...

Kluban įgriūva keli posėdininkai iš karto, ir draugų pokalbis nutrūksta.

Kai Petras po posėdžio grįžo namo, tylą tetrukdė tik žadintuvo tiksenimas.

Daug dūmų pripūtė Geniusą į galvą, bet ne kiekvieną jo žodį galima imti už tikrą pinigą... Gal tyčia meluoja, kad atgrasintų nuo draugystės su Joana. Jei iš tikrųjų mergina būtų tokia pasileidus, negi per tiek metų būtų išlikusi tokia graži? Niekada Geniusas nebūto labai teisingas, kad galėtų juo pilnai pasitikėti.

(Bus daugiau)

TĖV. J. A. PABRĖŽOS 200 METŲ GIMIMO SUKAKTIS

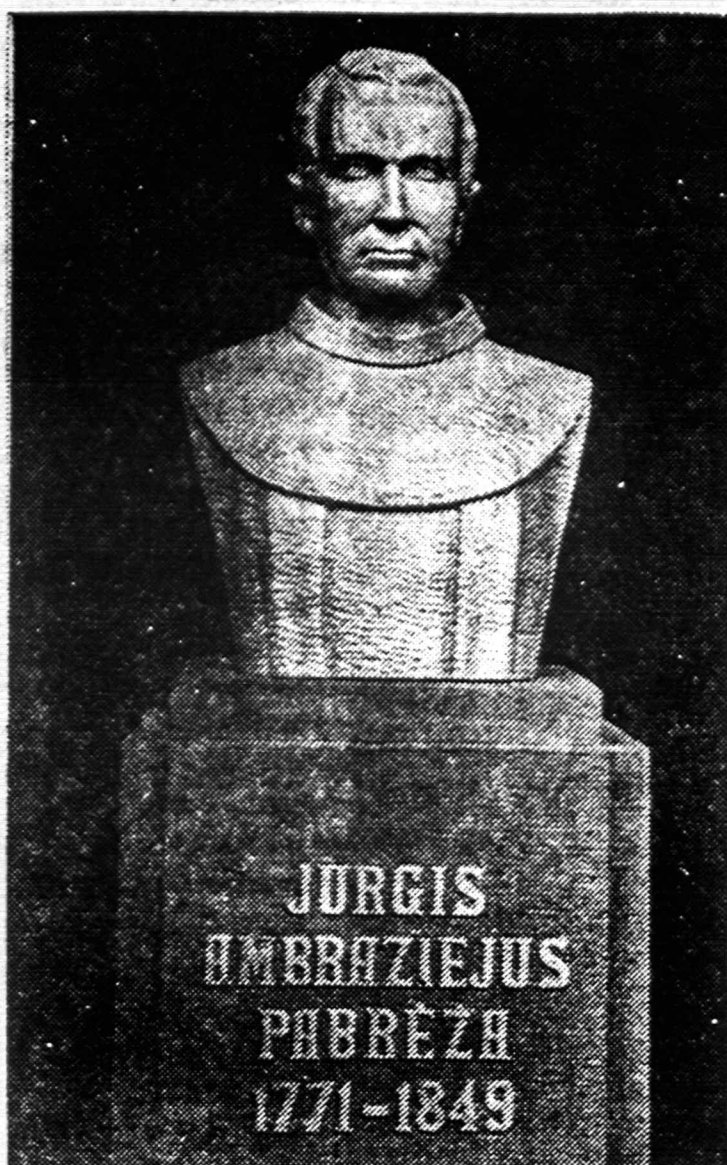
Siais metais sueina 200 metų nuo kun. Jurgio Ambrozėjaus Pabrėžos gimimo. Pabrėža garsus daugeliu atžvilgių. Pirmiausia kaip susipratęs lietuvis žemaitis, Simano Daukanto ir vysk. Motiejaus Valančiaus amžininkas, kaip uolus kunigas, vėliau tapęs pranciškonu, garsėjęs kaip pamokslininkas, nuodėmklausis, dvasios tėvas, auklėtojas ir mokytojas, botanikas, daugelio knygų autorius, žemaičių gydytojas ir labiausia švento gyvenimo žmogus.

Jo jubiliejus šių metų pradžioje buvo paminėtas Lietuvoje, bet apie jį tebuvo kalbėta tik kaip apie botaniką ir liaudies gydytoją. Ši rudenį, spalio 17, jo minėjimą ruošia Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinys. Tame minėjime ir bus apžvelgti ir kiti Tėv. Ambrozėjaus Pabrėžos darbai.

Pabrėža gimė 1771 sausio 15 Večių kaime, Lėnkimų parapijoje, Skuodo valsčiuje, Kretingos apskrityje. Buvo pakrikštytas Jurgiu. Paaugęs mokėsi Lėnkimų parapijos mokykloje ir Kretingos aukštesnėje mokykloje, gyvendamas pranciškonų bendrabutyje. Vėliau studijavo mediciną Vilniaus universitete. Paskui dalyvavo Kosciuškos sukilime prieš rusus, o 1794 įstojo į Varnių kunigų seminariją. Žemaičių vysk. Stepono Giedraičio įsistentas kunigo, kunigo pareigas ėjo Siluvoje, Raudėnuose, Tveruose ir Plungėje.

Atsideda botanikai

Vadinosi bajoru, bet greičiausia tik eidamas mokslo buvo išgijęs bajoro dokumentus. Susilpnėjęs sveikatai ir kilus norui atsidėti botanikos studijoms, įsteigė Kartenos alтариų ir joje apsigyveno. Pagaliau 1816 įstojo į Kretingos pranciškonų-bernardinų vienuolyną tretininku, kur gavė Ambrozėjaus vardą. Čia jau 1817 buvo paskirtas Kretingos mokyklos lotynų kalbos ir gamtos mokytoju ir kapelionu. Dėstydamas lotynų kalbą, parašė rankraštį išlikusį vadovėli. Gamtą dėstydamas, su mokiniiais rinko ir tyrinėjo Kretingos apylinkės augalus. Gi kapelionaudamas sakė gražius, rankraštyje išlikusius pamokslus.

Pranciškono Jurgio Ambrozėjaus Pabrėžos biustas, padarytas iš medžio dail. Petro Kalendos.

Vienuolyno pamokslininkas

Po kelerių metų atleistas iš mokytojo pareigų ir paskirtas Kretingos vienuolyno pamokslininku. Pamokslais pabrėža buvo pagarsėjęs prieš įstodamas į vienuolyną. Dabar po paskyrimo buvo visur kviečiamas ir didelių žmonių minių klausomas. Jis kuone visose žemaičių vyskupijos parapijose sakė pamokslus.

Pamokslų rinkiniai

Pamokslam Pabrėža ruošėsi rimtai, dėl to paliko pilnai spaudai paruoštus kelis pamokslų rinkinius, kuriuose yra

250 pamokslų surašytų į 3104 psl. Jo pamokslai — gyvi ir vaizdingi, pabrėžiška rašyba, žemaičių tarme parašyti, plačiai liečia to meto žmonių papročius.

Jie reikšmingi mūsų kalbai ir yra svarbūs tautotyros šaltiniai. Pavyzdžiui, Pabrėža pamoksluose liečia savo laikų vestuves ir kitus papročius, kurie XIX amž. pradžioje dar nebuvo išnykę, juose praskleidžiamos ir senosios, dar nekrikščioniškos dorovės pažiūros, kurių Pabrėžos laikomos nekrikščioniško gyvenimo ydom.

Vysk. M. Valančiaus liudijimu Pabrėža buvo uolus nuodėmklausis, geras dvasios vaikas ir švento gyvenimo žmogus. Jis parašė daug dvasinio turinio knygų, kurių tik "Pakratims ant Sanžinės" jau spaudos draudimo metais su vysk. Valančiaus aproba, padėjus 1849 kontrofakcinis metus, 1869 buvo išspausdintas Prūsijoje ir vėliau dar du kartus perspausdintas.

Švento gyvenimo žmogus

Apie Pabrėžos dvasios kilumą kalba jo palikti, dažnai daromi, dvasinio gyvenimo pasiryžimai, uolus pareigų atlikimas, apaštalavimo dvasia, Dievo ir artimo meilė, kuri jį padarė liaudies gydytoju, darbštumas, sąžiningumas ir tikinčiųjų po jo mirties patiriamos malonės. Jis turi visas tas savybes, kurių Bažnyčia reikalauja, skelbdama palaimintaisiais.

Liaudies gydytojas

Palinkimas į mediciną ir noras padėti ligoniam padarė jį liaudies gydytoju ir botaniku. Dar jaunystėje savo tėviškėje augino įvairias žoles. Vėliau, studijuodamas mediciną ir botaniką, išgijo žinių apie vaistines žoles, ėmė tyrinėti jų gydomąsias galias ir mokyti žmones iš jų gamintis vaistus ir jais gydytis.

Kunigas pranciškonas Jurgis Ambroziejus Pabrėža daugeliu atžvilgių yra ir mum sekstinas pavyzdys. Jis savo gyvenimu ir darbais moko mus mylėti Dievą ir savą krašto žmones be klasių skirtumo.

Mirė 1849 spalio 30 Kretingoje. Ten ir palaidotas. Ant jo kapo pastatyta graži koplytėlė.

Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

ALGIMANTAS KEZYS, S.J., SU PARODA IR FILMU

LOS ANGELES, CALIF.

sų pageidavimus girdėdamas. nujausdamas... Ir filmavo, fotografavo, rekordavo kantriai: ir su kūrybiniu išradimu. Reikia tikėtis, kad Los Angeles lietuvių pagalbinis komitetas pajėgės nors kiek surinkti aukų pavogtiem aparatams vėl įsigyti...

Reikia spėti, kad ir filmas "Dvylika" su tokia pat meile žmogui ir su dideliu kūrybiniu atidumu suktas ir gamintas: nes rezultatai — puikūs. Per dvi dienas (rugėjo 18-19) buvo pilna salė žmonių, ir visi sužavėti!

Pirmiausia salėje buvo iškabinta nemaža meniškų, puikių Tėv. Alg. Kezio, S. J., foto nuotraukų. Jų kompozicijų gali pavydėti geriausi architektai. Sviestų žaidimai, išlaukti momentai, pastebėtų objektų savotiškumas... Dažnai objekto pasikartojimas sugestionuoja begalybę ir staiga... tą motiniską begalybę pertraukia... žmogus, ar paukštis; ar šėšelis... Nusakyti neįmanoma, bet žiūrint gaunasi estetiškas pasigėrėjimas ir tam tikras filosofinis susikaupimas.

Signatarai...

(atkelta iš 3 psl.)

New Jersey John Hart turėjo palikti sergančią žmoną ir slėptis miške nuo pleskaujančių anglų karių. Kai namo grįžo, žmona buvo negyva ir visi 13 vaikų dingę.

Abraham Clark du sūnus paėmė į kalėjimą. Anglai žadėjo juos paleisti, jei tėvas atšauks savo parašą iš deklaracijos. Nė vienas nuo savo žodžio neatsisakė.

Thomas Nelson (New Jersey), tabako plantatorius ir pirklys, kai jo namus užėmė anglai, patsai nutaikė patranką ir savo namus sugriovė.

Taip Amerikos "tėvai" gynė laisvę ir mokėjo dėl jos aukotis.

Salėje buvo ir Algimanto Kezio, S. J., nuotraukų knygomis nukrautas stalas.

Po apžvalginio filmo apie Jau-nimo centrą Chicago (kuris buvo irgi visų mieliai žiūrimas), buvo rodoma "Seši" iš "Dvylikos" — lietuvių tautai labai brangių žmonių gyvenimo ir darbų apžvalga.

Atrodo, išpuodingiausias likęs paskutinis iš šešių: dail. Adomas Galdikas. Ypač gerai paroduoti spalvoti jo paveikslai. Įdomiausia asmenybė, puikūs momentai gamtoje, kur dailininkas kontempliuoja ir kur jam gimsta kūrybinės idėjos. Gerai atvaizduota ir labai turtinė asmenybė — prel. Mykolas Krupavičius. Nors filmavimo metu buvo jau ant Amžinybės slenkščio, bet jo gilus žvilgsnis ir pagauti esminiai — idėjiniai momentai... Puikūs gamtos vaizdai kan. Mykolo Vaitkaus filme; charakteringi kunigo-poeto gyvenimo tremtybruožai. Įdomūs ir L. Simutis, V. Sidzikauskas ir muz. J. Žilėvičius.

Fotografijos, redakcija — be priekaištų. Tai Alg. Kezio S. J. nuopelnas. Garsas (J. Ralio), užrašai (K. Veselkos) — geri Skriptė (B. Pukelevičiūtės) ir reporterės (R. Kvilytės) perdavime vietomis jaučiasi dirbtinum, bet visuomėje — gerai. Dieve, padėk Alg. Keziui! Ir... visuomene, padėk.

Alė Rūta

ATSIŪSTA PAMINETI

Kostas Osirauskas — KVAR-TETAS Dramos: Gyveno kar-tą senelis ir senelė, Duobka-siai, Kvarjetas, Metai. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Lei-dimo Fondas. 170 puslapių, i-rišta į kietus viršelius, kaina 5 dol.

Lionardas Simutis — AMERI-KOS LIETUVIŲ TARYBA 30 metų Lietuvos laisvės kovoje, 1940-1970. Išleido A.L.T.-ba. At-spausta geram popieriuje, iliustruota, įrišta į kietus viršelius. 500 psl. Kaina 10 dol.

Aldona Sabalytė, iš Rochesterio, nuvykusi į Afriką, Sokoto, Nigeriją, mėgina joti kupranugarį.

Aldona Sabalytė (balta liemene) Afrikoje joja kupranugarį, kurį veda vienas čiaubius.

LIETUVIŠKOS KNYGOS AFRIKOJ

Nigeria. Nigerijos, Vakarų Afrikoje, Ibad universiteto knygų parduotuvėje Aldona Sabalytė nusipirko knygas lietuvių kalba apie dailininką Mikėną ir Vilnių, išleistas Vilniuje. Ji pastebėjo, kad toje parduotuvėje buvo daug knygų rusų kalba. Nigerijoje oficialioji kalba — anglų, nors visos valstybės pri-skaitoma apie 600 vietinių gi-mininių (tribės) kalbų. Universi-teto pastatai modernūs, erd-vūs, statyti anglų.

Aldona Sabalytė, Pratt insti-tute praeitą pavasarį išgijusi meno mokslų magistro laipsnį, šią vasarą praleido Vakarų Af-rikoje su Pratt inst. architek-tų studentų grupe, mokydama meno dalykus. Jie studijavo tropikų statybą. Aplankė dau-giausia atsilikusių ir tik isikū-rusių Vakarų Afrikos valstybių universitetus. Pastebėjo, kad i tuos kraštus su savo prekėmis labai spraudžiasi rusai, raudo-nieji kinai ir kitos rytų valsty-bės.

A. Sabalytė savo nuotykin-gos kelionės išspūdžiais žada pa-sidalyti ir su Darbininko skai-tytojais.

Amerikiečių akademikų talka Lietuvos laisvinimo žygyje

Amerikiečių universitetų ir ko-legijų profesoriai jungiasi į Re-zoliucijom remti komitetą.

Los Angeles, Calif. — "Vi-sų mūsų pareiga padėti Lietu-vai, Latvijai, Estijai ir kitiem pavergtiem kraštams atsikratyti komunistų jungo. Rezoliuci-jom remti komiteto pasirink-tas kelias kovai dėl Pabaltijo kraštų pilnos laisvės ir ne-priklausomybės atstatymo yra

pagirtinas, ir aš tame jūsų dar-be pilnai talkinsiu", — pareiškė dr. Richard L. Walker, South Carolina universiteto (Columbia, S.C.) politinių mokslų profesorius ir to uni-versiteto tarptautinių studijų instituto vedėjas, įsijungdamas į Rezoliucijom remti ko-mitetą. Be šio amerikiečių aka-demiko, neseniai įsijungę į Re-lucijom remti komitetą dar šie amerikiečių universitetų ar

kolegijų profesoriai: Notre Da-me universiteto teisės mokslų profesorius dr. Charles E. Rice, Clevelando valstybinio univer-siteto teisės mokslų profeso-rius dr. Howard L. Oleck, Park kolegijos (Kansas City, Mo.) politinių mokslų fakulteto de-kanas dr. Jerzy Hauptmann, New Yorko universiteto filoso-fijos profesorius dr. Sidney Hook ir George Washington u-niversiteto (Washington, D.C.) svetimų kalbų ir literatūros profesoriaus dr. Charles A. Mo-ser.

Rezoliucijom remti komite-tas yra amerikiečių junginys, kovojas dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos pilnos laisvės ir ne-priklausomybės atstatymo. Vi-so to žygio mintis gimė lietu-viuose, ir lietuviai tebeturi visame tame judėjime lemiamą balsą. Bet jie veikia šioje organizacijoje kaip JAV-bių piliečiai. Šio vieneto pagrindi-nis tikslas šiuo metu yra pa-lenkti JAV-bių vyriausybę, kad ji imtųsi iniciatyvos Pabaltijo kraštų bylą perkelti į Jungti-nes Tautas ir ją ten apginti. Šio vieneto pastangomis pra-vesta JAV-bių Kongrese H. Con. Res. 416 rezoliucija kaip tik ir ragina šio krašto vyriausybę tai vykdyti. To žygio da-bartinė JAV-bių vyriausybė ne-sikrato, o tik laukia kiek gali-mo didesnio tam reikalui pri-tarimo visos krašto visuome-nės. Tą spaudimą į JAV-bių vy-riausybę vykdo šiuo metu žy-mūs ir įtakingi amerikiečiai. Tai milžiniškos apimties užsi-mojimas, kurio vykdyme nė vienas geros valios lietuvis ne-gali likti nuosilaj.

J. Bernotas

17.

Jurgio Ambrozėjaus Pabrėžos pieštas ir kambaryje laikytas šūkis. Įrašyta žemaitiškai to meto žodynu, dabartinėje bendrinėje kalboje būtų: Dievas mato, laikas bėga, mirtis veja, amžinybė laukia. Būdamas gamtininku, pa-puošė žolelių piešiniais.

Po Chicagos dangum

Netekus konsulo

Rugsėjo 27 jau visa Chicago ir apylinkės žinojo, kad praėjusią naktį mirė Lietuvos gen. konsulas dr. Petras Daužvardis, ilgus metus nepailstamai darbavęs diplomatinėje tarnyboje ir lietuviškojo veikloje.

Atsisveikinimas su velioniu įvyko rugsėjo 29 Šv. Marijos Gimimo bažnyčioje, dalyvaujant organizacijoms su vėliavom. Klebonas kun. A. Zakarauskas atidarė prisiminimo apeigas, kan. V. Zakarauskas kartu su minia sukalbėjo rožančių.

Jungtinis choras, kurį sudarė Chicagos Lietuvių Opera, Dainavos ansamblis ir parapijos choras, atliko Dambrausko "Maldą už tėvynę". Po rožančių jungtinis choras atliko Vanagačio "Nulūdo kapais apsklojus tėvynę".

Zmonių tiek prisirinko, kad ne visi tilpo bažnyčioje.

Atsisveikinimo žodį tarė teisininkų dr-jos pirm. M. Mackevičius. Jis pristatė Lietuvos atstovą J. Kajecką iš Washingtono, Altos pirm. dr. K. Bobelį ir LB Chicagos — Vidurio Vakarų apygardos pirm. J. Jasaitį, kurie išreiškė užuojautas velionies šeimai, ypač Juzei Daužvardienei, per dvejus metus netekusiai motinėlis, sūnaus ir dabar savo mylimo bendrakeleivio.

Po atsisveikinimo kalbų, kurios buvo tikrai trumpos, Chicagos Lietuvių Operos vyrų choras atliko Gruzijos "Tėve mūsų" ir Verdi "Sventoji Dievo Mėtina", solo partiją giedant sol. Danutei Stankaiti. Šią dalį dirigavo Operos chormeisteris muz. Alfonsas Gečas. Po to jungtinis mišrus choras vėl atliko Naują "Apšauk, Aukščiausias". Mišriam chorui dirigavo muz. Petras Armonas.

Lietuvos himnu buvo baigtos apeigos. Minia pamazą slenkant pro mūsų tautinę vėliavą apdengtą karšta, muz. Alvydas Vasaitis, kuris akomponavo ir visom giesmėm, atliko vargonais Bacho "Toccata" ir "Fugue in D. Minor".

Rugsėjo 30 įvyko iškilmingos mišios ir nepaprastai didelės laidotuvės. Dalyvavo kard. J. Cody, Chicagos burmistras R. Daley, Illinois gubernatorius R. Ogilvie, daug diplomatų, tūkstančiai lietuvių.

Mišios pradėtos sol. Algirdo Brazio solo, kuris atliko Sasnausko "Kai širdį tau skausmas". Koncelebracinės mišias aukojo vysk. V. Brizgys, prel. D. Mozeris, kun. J. Stankevičius, kun. A. Zakarauskas, kun. A. Stašys.

Petras Norkeliūnas iš Rochester, N.Y.

Mišių metu sol. Jonas Vaznelis giedojo Dambrausko "Te sau blaškos", sol. Margarita Momkienė Antonietti "Sveika Marija", gi sol. Stasys Baras Moniškos "O Visagali". Dar giedojo ir Vyčių choras, Fausto Strolis vedamas. Ir šių pamaldų metu vargonavo Alvydas Vasaitis.

Sv. Kazimiero kapinėse rado sau atilsį žmogus, kurį ilgai minėsim. Kapinėse pamaldas atliko vysk. V. Brizgys. Po Viešpaties Angelas giesmės višsa didžiulė minia sugiedojo tautos himną.

Chicagos amerikiečių spauda plačiai paminėjo dr. P. Daužvardžio mirtį. Net pažymėjo, kad jis buvo didelis kovotojas dėl savo tautos, rašęs daug straipsnių, keliančių visuomenės Lietuvos nelaimę ir jos troškimą būti laisva.

Dr. P. Daužvardžio vardu norima pavadinti mokyklą Atsisveikinimas su velioniu dr. P. Daužvardžiu buvo giliai išgyventas ne tik lietuvių, bet ir kitataučių. Pro karštą porą dienų praėjo 3600 žmonių, į kapines lydėjo 322 automobilių, dalyvavo 35 kitų valstybių atstovai, policijos garbės sargyba ir anksčiau minėtieji valdžios žmonės. Lenkai, ukrainiečiai ir kitos grupės velionį paminėjo per radiją ir spaudą.

ROCHESTER, N.Y.

Mirė Petras Norkeliūnas

Rugsėjo 23 po sunkios operacijos mirė Petras Norkeliūnas, ankstesniosios kartos lietuvis.

1968 pasitraukęs iš Alto ir Balso skyriaus pirmininko pareigų, kuriose išbuvo 25 metus, velionis iki pat savo mirties nuosirdžiai siejo visais lietuvių reikalais, dažnai dalyvaudamas susirinkimuose ar pasitarimuose, nors jau apie dvejus metus sunkokai sirgo. Jis mokėjo rasti bendrą kalbą su visų kartų lietuviams, dėl to ir buvo vienas iš populiariausių Rochesterio ir apylinkės lietuvių, o taip pat gerai žinomas ir vietos amerikiečių visuomenėje. Ne veltui jis buvo pavadintas Rochesterio lietuvių patriarchy.

Petras Norkeliūnas buvo gimęs 1896 spalio 19 Kybartuose. 1913 rugpjūčio 19, turėdamas 17 metų, atvyko Kanadon, Montrealio miestą. Pirmo karo metu, kaip savanoris, dalyvavo karo veiksmuose Europoje. Po karo tuoj įsijungė į Montrealio lietuvių visuomeninį darbą.

1923 persikėlęs į Rochesterį, taip pat neliko šalia tada la-

Dabar dedamos pastangos, kad Chicagos viešųjų mokyklų vadovybė Brighton Park apylinkėje naujai statomą aukštesniąją mokyklą pavadintų Peter Daužvardis High School. Lietuviai prašomi rašyti laiškus su prašymais, kad tai būtų padaryta, šiuo adresu: Dr. J. Zbonik, 4250 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60632.

Užuojauta mūsų senatoriui Kai mūsų visuomenės pergyveno konsulo dr. P. Daužvardžio netekimą, Illinois valstijos senatorius Pranas Savickas neteko savo žmonos Adrienne. Ilgai sirgusi, ji mirė nuo kraujų vėžio rugsėjo 27, tesulaukusi tik 49 m. amžiaus. Palaidota Holy Sepulcher kapinėse.

Mes reiškiamo giliausią užuojautą savo vieninteliui lietuviui senatoriui Pranui Savickui, jo trim vaikams ir artimiesiems.

Ruošiamasi jaunimo kongresui Būsimam jaunimo kongresui stengiasi padėti visuomenė. Štai spalio 16 studentų ateitininkų Chicagos draugovė, Lietuvos Dukterys ir Lietuvių Fronto Bičiuliai Jaunimo centringia koncertą-linksmanavakari, kuriame dalyvaus R. Babicko vadovaujamas oktetas iš Clevelando ir rašytojas Alojzas Baronas su savo humoristinėmis eilėrašciais. Visas pel-

bai judraus lietuviško gyvenimo.

Gyvendamas Rochesterį, Petras Norkeliūnas priklausė kone prie visų lietuviškų ir parapijinių organizacijų, beveik visom pirmininkaudamas. Bet labiausiai buvo pasižymėjęs Lietuvos laisvės kovos ir šalpos darbais. Jis nėra praleidęs nė vieno Alto ar Balso kongreso ar suvažiavimo, šaukto Bostone, Chicago, Washingtone ar kur kitur. Šiam reikalui jis visados rasdavo laiko ir pinigų, dažnai pats apsimokėdamas keliones ir viešbučius.

Petras Norkeliūnas priklausė prie tų nedaugelio Amerikos lietuvių, kurie šio šimtmečio pradžioje kūrė draugijas, parapijas, vadovavo jų komitetams ir valdyboms. Kaip aniem, taip ir Petriui Norkeliūnui, pirmoje vietoje rūpėjo visuomeniniai darbai, o tik paskui asmeniški reikalai. Jų "universitetai" tai vietos lietuvių susirinkimai, iš kitur atvažiavusiųjų prakalbos ir pan.

Rugsėjo 26 į atsisveikinimo pamaldas susirinko gausiai tautiečių ir amerikiečių. Pamaldom vadovavo kun. L. Januška. Kalbas pasakė prof. dr. A. Klimas (Alto ir Balso skyriaus vadovu), Vyt. Zmuidzinas (skautų), Kazys Zlotkus (senųjų lietuvių organizacijų) ir Br. Krokys (vieto Bendruomenės vardu). Bendruomenės choras sugiedojo "Marija, Marija" ir "Apsaugok, Aukščiausias". Atsisveikinimui vadovavo Juozas Jurkus, Alto ir Balso skyriaus pirmininkas.

Rugsėjo 27 Petro Norkeliūno palaikai ir Rochesterio katalikų kapinės buvo palydėti gausiu būriu tautiečių, nors ir buvo darbo diena. Prie kapo atsisveikino Juozas Jurkus. Religinės apeigos atliko kun. L. Januška.

Liko giliame nuliūdime labai sunkiai serganti žmona Emilija, duklė Elena Malarkey su šeima, sesuo Ona Avižienienė ir kiti jo giminės. bei draugai Kanadoje, JAV ir Lietuvoje.

Rochesterio lietuviai Petro Norkeliūno asmenyje neteko tikrai nuosirdaus draugo, tautiečio ir Lietuvos laisvės kovos vieno iš aktyviausių narių. Ilgėkis, Petrai, Aukščiausiojo ramybės!

A. Sabalis

Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis lankosi Pedagoginiame Lituanistikos Institute ir mokiniams kalba apie Lietuvos atstovybes.

nas skiriamas jaunimo kongresui. Rengimo komisijos pirmin. R. Sakadolskis ir kiti jaunuoliai su dideliu entuziazmu ryžtasi šio kongreso darbams.

Lietuvių Tautinių Namų atidarymas

Spalio 16, šeštadienį, 7 val. iškilmingai atidaromi Lietuvių Namai. Programoj dalyvauja Vanda Stankienė ir A. Simonaitytė; programos vedėja — aktorė Z. Visockienė. Dr. S. Biežis, kuris yra komisijos pirmininkas, kviečia visus lietuvius į atidarymą.

Dėl tų Lietuvių Tautinių Namų kai kas per Lietuvių Forumą kėlė nuomonę, kad jie galėtų pakenkti Jaunimo centrui. Žurn. Vyt. Kasniūnas atsakė, kad LTN yra mažesnio talpumo ir bus naudojami mažesniame pobūviame (salė telpa 250 žmonių).

LTN akininkais gali būti ne vien tik tautininkai, bet ir visi lietuviai su lygiomis teisėmis. LTN adresas: 6422 So. Kedzie, Marquette Park centre.

Ligos ir mirtys

Neseniai susirgo Marquette Parko Šv. Marijos Gimimo parapijos vargonininkas muz. Vl. Baltrušaitis. Nėra kas beadvautų tos parapijos bažnytiniam chorui ir pagalbėtu pamaldose. Per lietuviškas pamaldas groti vargonais buvo pakviesta Kazė Brazdžionytė.

Kita ligos nelaimė aplankė mūsų žymią rašytoją, aktorę, "Aukso žašies" filmo autorę, laureatę Birutę Pūkelevičiūtę. Ji paskutiniaisiais mėnesiais rūpinosi prekyba, kurią iš jos nupirko solistas Jonas Vaznelis su žmona.

Chicagos lietuviai linki ligoniam greitai pasveikti.

Rugsėjo mėn. mirė nemaža lietuvių (suskaiciavus tik paskelbtuosius — virš 30). Iš ančių jauniesnių mirė veterinarijos dr. A. Vasonis, veikli šaulė M. Balčytienė, dirbusi Sv. Kryžiaus ligoninėje, Juozas Vasylius, Stefanija Tumienė, M. Vainoris ir kiti.

Balys Brazdžionis

BALTIMORE, MD.

Madų paroda, rengta Sv. Alfonso parapijos sodaliečių, bus spalio 10 Martin West salėje. Zmonių atsilankė daug. Pradžioje 6 val. buvo vakarienė, o paskui demonstruotos naujausios moterų drabužių mados. Taip sodalietės savo darbu ir sumanumu padarė nemažą pelno parapijai.

40 valandų atleidai šiemet bus spalio 17-19. Prasidės sekmdienį iškilmingom mišiom. Kunigai kviečia visus kuo gausiausiai dalyvauti atleiduose. Per pamaldas giedos didysis choras, mokyklos vaikai dalyvaus procesijos atleidų pradžioje ir pabaigoje.

Antanas Razauskas, pirmos kartos lietuvis, po sunkios ir ilgos ligos mirė spalio 4 savo namuose. Velionis dirbo siuvykloje, kol išėjo į pensiją. Prieš kelerius metus susirgo, ir jam buvo nupiautos kojos. Kai sveikata leido, dalyvavo lietuviškuose parengimuose. Trys kunigai aukojo gedulingas mišias už jo sielą Sv. Alfonso bažnyčioje spalio 7. Palaidotas Loudon Park kapinėse. Liko nuliūdęs žentas Vincas Kezėnis.

Kepsnių pietus lietuvių postas 154 rengia spalio 17, sekmdienį, Eastern Center salėje 7940 Eastern Ave. Pradžia 1 v. popiet ir tęsis iki 6 v.v. Bus visokių valgių bei gėrimų, veiks loterija, šokių groseras orkestras. Legijono nariai kviečia visus į šį parengimą.

Rašantiem Darbininkui ir kartais savo rašinius prisiunčiantiems skubos paštu (special delivery) primename, kad JAV paštas skubaus pristatymo mokėstį nuo 30 centų yra pakėlęs iki 60 centų.

IDEOLOGINIAI ATEITININKŲ MOKSLEIVIŲ KURSŲ PUTNAME

Netrukus prasidės registracija į ateitininkų moksleivių kursus Putname. Kursai vyks Padėkos dienos savaitgalio metu.

Kaip ir kitais metais, kursai žada būti įdomūs. Šių metų kursų krypties rodyklė: Idėja — Žodis — Veiksmas. Ypač gausios dėmesys bus kreipiamas į žodžio misiją — žodį kalboje, skaityboje, rašyboje, veikloje ir kūryboje.

Sekite spaudą ir teiraukitės pas kuopų globežius dėl smulkesnių informacijų.

DAIL. VYTAUTO KASIULIO PARODA CHICAGOJE

Dailininkas V. Kasiulis, kuris gyvena Paryžiuje ir turi savo paveikslų galeriją, ruošia šiais metais savo naujų darbų parodą Chicagoje. Paroda vyks Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje, nuo lapkričio 13 iki 21. Parodą globoja Chicagos lietuvių daktarų sąjungos moterys.

V. Kasiulis parodoje išstatys apie 45 įvairaus turinio pasteles ir aliejinis paveikslus.

Paskutiniu laiku menininkas turėjo savo paveikslų parodas Europos kontinente, kur su pasigėrėjimu dauguma paveikslų buvo išgarbinti. Turėdamas gerą vardą meno pasaulyje, pagaliau pats menininkas išdriso pasirodyti ir Amerikos kontinento lietuviams asmeniškai. Jis atvyksta Chicagon lapkričio 5 ir dalyvaus savo parodos atidaryme.

Grįždamas iš parodos į namus, žada keliom dienom sustoti New Yorke, kur mano aplankyti gimines ir bičiulius.

AIDAI — stambus mėnesinis kultūros žurnalas. Metam tik 10 dol. Adm inistracija: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

MAIRONIO LITUANISTINĖ MOKYKLA AUKOJO KULTŪROS ŽIDINIUI

Maironio Lituanistinės mokyklos 1970-71 m. m. s. l. metų tų Komitetas Kultūros Židiniui aukojo 450 dol.

25 dol.: V. Beleckas.

Po 20 dol.: A. Silbajoris, P. Gvildys, J. Vazdys.

15 dol.: V. Vygantas.

Po 10 dol.: V. Kulpa, J. Dičpinigaitis, J. Orentas, E. Leleiva, A. Birutis, J. Bružas, V. Banelis, A. Gudaitis, L. Jursys, P.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasizadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Siųsti:

**BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221**

Kituose laikraščio numeriuose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

IŠ VISUR

— Jonas Karys, iš Bridgeport, Conn., atsiuntė 60 dol. auką iš Jono Butkaus pagerbtųjų pobūvio pajamų. Jubilatas Jonas Butkus ir pobūvio rengėjai auką skiria Kultūros Židinio statybai. Jonas Karys Kultūros Židiniui taip pat paaukojo savo parašytą numizmatikos knygą už 300 dol., kai jos bus parduotos Darbininko administracijoje. Gili padėka už viską.

— Richard S. Schweiker, JV senatorius, laiške JAV LB centro valdybos vicepirm. Antanui W. Novasičiui teigia: "As džiaugiuosi JV Lietuvių Bendruomenės domėjimusi mano ineštu Tautybių Kultūrai Remti įstatymu ir esu dėkingas už nuolatinių dėmesį ir paramą".

— Architektūros konkursui praversti komisija sudaryta iš Chicagos ALIAS skyriaus narių. Organizaciniams darbiu vadovaus arch. Alg. Kerelis. Koks bus objektas ir komisijos sąstata bus paskelbta vėliau. Laukiama iš visuomenės ir interesuotų asmenų konkrečių pasiūlymų konkursui ir taip pat mecenatų pirmajai premijai. Konkursu klausimais rašyti: arch. Alb. Kerelis, 2615 West 71st St., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 471-1770.

— Stamford, Conn., LB apylinkė pirmą kartą atsiliepė į JAV LB centro valdybos raginimą įsteigti LB Lietuvos reikalų komisiją. Komisija sudaryta iš septynių, šiame krašte mokslus įėjusių, bendruomenininkų: Gintauto Zemaitičio, Irenos Zemaitaitienės, Reginos Lopas Vytenio Radzės, Saulės Radzienės, Vidmanto Valiūšaičio ir Suzetės Valiūšaitės.

— Edgar Ansel Mowrer, Wonalanacet, N. H., visose JV-bėse žinomas amerikiečių laikraštinkas, įsijungė į Rezoliucijom remti komitetą. Jo straipsniu spausdina šimtai amerikiečių savaitraščių ir dienraščių. Jis yra skyręs savo straipsnių Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylos kėlimui ir gynimui. Savo laisvą Rezoliucijom remti komiteto vadovybei baigia šiais žodžiais: "More power to the Baltic States".

— Algimantas Gečys, JAV LB centro valdybos vicepirm. ninkas visuomeniniams reikalams, rugsėjo 14 buvo priimtas Foreign Policy Research Institute prezidento dr. William R. Kintner. Susipažinta su Instituto turima medžiaga apie Pabaltijo valstybes ir su ateities planais šių valstybių problemoms gildinti. Svarstytos galimybės Institutui išleisti mūsų politinių mokslų specialistų darbus Pabaltijo valstybių temomis. Paskutiniu klausimu dr. Kintner pažadėjo paramą ir išdėstė reikalavimus šių straipsnių ar veikalų atspausdinimui: užtikrinti. Šis Institutas yra plačiai žinoma mokslinė įstaiga, ruošia ir leidžia leidinius politinėmis temomis, ruošia studijas įvairiais politiniais klausimais valstybės departamentui.

— ALIAS ženkluko konkurso praversti komisija sudaryta iš Bostono ALIAS skyriaus narių: Eugenijaus Manomačio, Juozo Rasio, Romo Budreikos ir Algio Lapšio.

— Seimų diena Putnam seserų sodyboje bus spalio 17. Praves kun. Pr. Geiščiūnas, Balfo reikalų vedėjas. Programa prasidės 10:30 val., baigsis 4:15 val. Seimos gali atvykti su vaikais, kurie pokalbių metu bus globojami. Jei kas atvyks iš vakaro, praneškite iki spalio 15. Spalio 16 vakaras bus skiriamas įvairiom problemom pasiaiškinti. Asmeniški pranešimai nebus siunčiami. Dėl informacijų kreiptis: Sesuo M. Palmira, Immaculata Conception Convent, Putnam, Conn., 06260. Tel. (203) 928-5828.

NEW YORKO ŽINIOS

Čiurlionio ansambliu iš Clevelando, po šią vasarą sėkmingą gastroliu Pietų Amerikoje, lapkričio mėnesį atvyksta gastroliu į rytinį pakraštį. Lapkričio 6 d. 6 v. bus koncertas Philadelphiajį Town Hall — Broad St. ir Race St. kampas. Šį koncertą rengia LB Philadelphiajį apyl. valdyba. Lapkričio 7, sekmadienį, Čiurlioniečiai atvyksta į New Yorką, kur 3 val. koncertuos Richmond Hill mokyklos salėje. 113 St. tarp Jamaica ir Atlantic Ave. Richmond Hill, N. Y. New York'e Čiurlioniečių koncertą rengia Laisvės Žiburių radijas. Į abu koncertus bi-lietu kancs yra 3, 4, 5 ir 6 dol. Koncertų programą sudarys choro, tautinių šokių grupės ir liaudies instrumentų grupės pasirodymai. Philadelphiajį, New York'e ir aplinkinių lietuvių kviečiami šiuose koncertuose dalyvauti.

Moksliečių ateitininkų N. Y. Marijos Pečkauskaitės kuopos susirinkimas po vasaros atostogų įvyko rugsėjo 25 M. Navickienės namuose. Senąją valdybą sudarė: pirm. Rasa Navickaitė, vicepirm. Petras Tutinas, sekr. Rita Cepulytė, izd. Šarūnas Zikaras. Išrinkta nauja valdyba: pirm. Petras Tutinas, v-pirm. Šarūnas Zikaras, sekr. Rūta Oniūnaitė, izd. Daiva Bartkutė, koresp. Regina Leleivaitė, narė Rita Bobelytė. Kuopos dvasios vadu pasilieka kun. J. Pakalniškis, vadovė p. V. Veliūnienė, globėja p. L. Vainienė.

POPIETĖ SU PUTINU

Chicagietė Elena Blandytė spalio 31 atvyksta New York'ą dalyvauti "Popietė su Putinu". New York'o publika p. Blandytę prisimena iš "Gatvės vaiko" pastatymo, kame tarpe kitų Chicago scenos darbuotojų ji atliko Emilijos vaidmenį. Literatūrinės popietės proga ji pirmą kartą pasirodys New York'e kaip dainininkė. Sprendžiant iš jos duotų koncertų kitose miestuose, galima tikėtis, kad ir čia ji savo dainavimu publiką tikrai sužavės.

P. Blandytė toje pačioje programoje atliks dar ir antrąją rolę: kaip patyrusi aktorė ji prisidės prie "Altiori Sešėlių" skaitymo drauge su Juozu Bulevičium ir kitais šios nepaprastos programos dalyviais.

Į sąrašą skaitytojų, kurie vaizdžiai pristatys klieriko, vėliau kunigo, Liudo Vasario vargus, kovas, nesėkmes ir žmogiškų svyravimus, įeina dar šie žinomi asmenys: Stasys Vaskys, Vytautas Kidolis, Pranas Naujokaitis, Marytė Sandanavičiūtė, Bronius Baltūnas ir Irena Veblaitienė.

Chicago dainininkė pianinu padės mūsų brangūs muzikas Algirdas Kačanauskas.

"Popietė su Putinu" yra rengiama Finch College teatro salėje, kuri yra arti 77th Street stoties, Lexington Avenue subway. Finch kolegijos adresas: 52 East 78th Street, Manhattan. Pradžią punktualiai 4-tą įėjimo auka 5 dol. Pelnas skiriamas Kultūros Židiniui.

Persekiojamos Bažnyčios minėjimas rengiamas gruodžio 5, sekmadienį. Sv. Tomo parapijos salėje, Woodhavene. Meninę programą atliks Philadelphiajį lietuvių "Vilties" choras. Taip pat dalyvauja ir solistai. Vadovauja muzikas Leonas Kaulinis. Minėjimą rengia Liet. Religinė Šalpa ir Liet. Katalikių Mėturų Kultūros Draugija.

Apie Simą Kudirką — anapus (atkelta iš 3 psl.)

Gal atitinkami veiksniai išsišakins, ar žinia tiksli. Bet taip, kaip ji paskelbta, Baltijos valstybės yra įskirtos į Sovietų Sąjungą. O tai nesutinka su Amerikos tebeskelbiama "nepripažinimo politika".

New York'e spalio 9 buvo Bendruomenės vakaras Masp etho liet. parapijos salėje. Nuotraukoje — publika seka jaunimo atliekamą programą. Nuotr. R. Kisieliaus

DR. ANT. STARKAUS PASKAITA APIE LEUKEMIJĄ

Gydytojų korporacija Gaja spalio 16, šeštadienį, 6 val. v. Kultūros Židinio patalpose ruošia paskaitą tema: "Leukemija". Ją skaitys dr. Starkus, gyvenęs Brooklyne ir dirbęs keliose ligoninėse.

Bus rodomos ir skaidrės. Ta proga dera trumpai susipažinti su prelegentu.

Iš garbingos ir gausios šeimos

Jis priklauso garbingai Starkų šeimai. Jo tėvas Simanas Starkus, baigęs 1875 vienintelį tuo laiku lietuvių mokytojų dainyną Veiveriuose (Sudavioj), 20 km nuo Kauno), per 50 metų mokytojavą pradėjo mokyklose ir auklėjo jaunimą lietuviškoje dvasioje. Jis nemažai rūpėsi lietuvių tautai, išaušinęs ir išiešius aukštąjį mokslą dvi dukras mokytojas Moniką Strazdienę ir Sofiją Milčienę bei penketa sūnų — Zigmą — valstybininką (deportuotą ir nukankintą 1944 Sibire), kunigus Igną ir Joną, gydytoją Antaną ir lotynistą Juozą.

Nėra abejonių, kad garbinga Starkų plejada nemažai nusipelnė lietuvių tautai ir valstybei.

Patologijos specialistas

Dr. A. Starkus yra kvalifikuotas tos rūšies paskaitas skaityti. Jo apgintos disertacijos tema buvo: "Karcenomos ir prokarcenomos klausimu". Jis buvo VDU universiteto docentas, patologijos bei patologinės anatomijos katedros vedėjas. Paskelbė keliolika mokslinių straipsnių žurnaluose.

Savanoris ir kalinys

Pavojams užgriuvus, 1918 sausio mėnesį jis stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Čia dalyvavo kautynėse su bolševikais ir lenkais. Už pasižymėjimus apdovanotas Vyčio kryžiumi. 1923 dalyvavo savanoriu

Klaipėdos krašto sukilime. 1943 kovo 16 suimtas ir išvežtas į Stutthof'o koncentracijos stovyklą.

Čia tragiškose sąlygose atsiskleidė pilnumas dr. A. Starkaus dvasinės savybės ir moksliniai sugebėjimai. Netrukus jis tapo stovyklos gydytoju. Jam pavyko nugalėti erysipelę, kuria stovykloje sirgo kelias dešimtys žmonių.

Sustabdo epidemiją

Didžiausias jo laimėjimas buvo sustabdyti baisios viduriavimo epidemijos, nuo kurios mirė ir keliolika lietuvių. Jam pavyko nustatyti, kad ta liga panaši į dizenteriją ir vadina- ma colitis ulcerosa fuso spirochetose. Gydymui pavartotas neosalvarsanas panaikino epidemiją. Simtai gyvybių buvo išgelbėti. Visi žinojo, kam už tai reikia dėkoti. Visoj stovykloje pagarbiai buvo tariaimi žodžiai Professor Starkus.

Apie jį keliose vietose sava-

veikalo "Zvėrys ir Žmonės" rašo kun. Stasys Vla, kuris irgi buvo įkalintas toje pačioje stovykloje.

"Kai kas Starkų galėtų pavadinti dvilypiu žmogumi... Jis vienoks gydytojo kabinete, kitoks šalia jo. Prie ligonio jis tylus, mažakalbis, bet veiklus. Šalia darbo jis šnekas, spalvingas, gyvas... Baigęs darbą, jis nieko nenorėjo girdėti apie mediciną... Tada neklausk jo apie sveikatą... Gana... Leisk pabūt žmogumi".

Dr. A. Starkus turėjo kažką kas ne dažnam gydytojui būdinga. "Ligonis, jo globon patėkęs, pasidarydavo jam savas, kaip jo paties žaidimas. Tau nebereikėjo rūpintis — jis už tave sirgo ir budėjo".

Tikras draugas pažįstamas nelaimėj.

Tad nepraleiskime progos išklausyti dr. Starkaus paskaitos. **Druoidas.**

ISPŪDŽIAI IŠ LB ŠVENTĖS

JAV Lietuvių Bndruomenės 20 metų sukakties šventė jau pasibaigė. Belieka tik aprašyti ir įvertinti. Šventė buvo išdėstyta bent per tris dienas ir turėjo įvairių momentų. Juos visus aprašysime kitam Darbininko numeryje. Dabar tik bendrai apžvelgsime, kas nutiko per tris dienas.

Parodos atidaryme dalyvavo apie 100 žmonių

Šventės įžangą sudarė dail. Juozas Bagdonas parodos atidarymas. Kolumbo vyčių salėje Woodhavene buvo surengta naujausios dail. J. Bagdonos taptybos paroda. Čia dailininkas buvo išstotęs paveikslus, skirtus pavaizduoti Lietuvos parti-

zanų epochą. Viso buvo 6 paveikslai. Keturi iš jų labai didelio formato.

Į parodos atidarymą, kuris buvo 7:30 v., susirinko arti šimtinės gražios publikos. Kadangi paroda buvo skirta partizanams pagerbti, tai pradžioje paskaitėta partizanų poezijos. P. Jurkus pristatė dramos aktorių Vitalijū Zukauską, kuris paskaitė du ilgesnius eilėraščius.

Tolimesnei programai vadovavo A. Vakselis, New York'o LB apygardos pirmininkas. Parodą atidarė JV LB centro valdybos pirmininkas Vytautas Volertas. Progai tinkamus sveikinimus dar pasakė Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, prel. J. Balkūnas, Vliko vicepirm. J. Audėnas, kuris dabar eina ir Vliko pirm. pareigas. Į kalbas atsakė pats dail. J. Bagdonas. Toliau visi buvo pavaisinti punčū, kava, pyragaičiai.

Paroda buvo atidaryta šeštadienį, sekmadienį. Viso aplankė apie 300 žmonių.

Apie kultūrinę veiklą

Šeštadienio programoj, spalio 9, buvo du įvykiai — seminaras ir Bendruomenės vakaras.

Seminaras buvo 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Čia kalbėjo Paulius Jurkus apie LB kultūrinę ateities veiklą. Buvo paliesta muzika, literatūra, dailė, jaunimas, lietuviškos mokyklos sportas.

Į seminarą buvo atsilankę būrelis iš Philadelphiajios: centro valdybos vicepirmininkas kultūros reikalams Aleksandras Vaskelis, jaunimo reikalams — Juozas Gaila ir Juozas Ardyas. Taip pat dalyvavo ir PLB centro vicepirm. dr. H. Brazaitis.

PIANISTAS ANTANAS SMETONA LINCOLNO CENTRE

Spalio 8-los vakarą lietuviui, susirinkę į Antano Smetonos piano rečitalį, patyrė, kad iš mūsų tarpo iškilo nauja ir talentinga pajėga. Rečitalis buvo garsiajame Lincoln Centre — Juilliard konservatorijos didžiojoje Alice Tully koncertų salėje. Jų erdvumas, akustikos tobulumas ir klausytojo nuteikimas muzikai yra patys naujausi šio srity atradimai. Sienos, lubos ir visa salė taip sutvarkyta, kad žmogų lenkia tiesiai į sceną. Medžio architektūros erdvė nieko nėra, kas atitrauktų klausytojo dėmesį. Tątojo aplinkoj programos išpildytojas lieka pilnutiniame dėmesio centre.

Antanas Smetona, žmogus pačioje jaunystėje, savo rimta bei kuklia laikysena ir aiškia muzikos meile labai gražiai įsidedino į tą didingą aplinką. Jis čia pasirodė šiais metais jau net antrą kartą. Pirmasis jo rečitalis įvyko praėjusį pavasarį, palikęs klausytojams džiuginantį įspūdį. Tačiau dabartinis buvo itin sėkmingas bei iškilus, Antanas Smetona meniškai atliko ilgą programą. Labai malonu buvo klausytis jo pradžioje išpildomų kūrinių: Debussy — La Cathedral engloutie, Ravel — Jeux d'eau ir Haydn — Sonata in E-flat major. Bet labiausiai Antanas Smetona suklestėjo, išpildydamas Chopino Dvidešimt keturis preludus (Op. 28) ir Schumanno Fantaziją in C major (Op. 17). Tai labai ilgi kūrinių, labai įvairūs savo žaismu, jėga ir išraiška, kuriuos mūsų pianistas atliko sklandžiai, savitai ir jautriai. Kad kiekvienas galėtų pasidžiaugti jo sėkme, čia pilnai pateikiame New York Times dienraščio muzikos kritiko Peter G. Davis vertinimą spalio 10 d. laidoje. Dėl tikslumo vertinimo tekstą perspausdiname anglų kalba. Po atrašė "Smetona's Pianism Fresh, Unaffected" kritikas Davis taip rašo:

"Perhaps the most appealing aspect of Antanas Smetona's pianism is its utter modesty. This quality was very much in evidence at his Tully Hall recital Friday night, along with a tidy technique and a ripe, if not exactly prismatic, tonal richness. "Mr. Smetona's most satisfying work came in the 24 Chopin Preludes, where his disarming, unaffected touch put such familiar items as the A major vignette in a fresh, lyrical perspective. The more flamboyant passages, for all that they were treated a trifle blandly, were scrupulously phrased and flawlessly executed. "The poetic intensity of Schumann's C major Fantasy eluded Mr. Smetona, although he did keep the large sprawling structure under good control and there was much to admire in his note-to-note shaping of the line. "Earlier the pianist warmed up with Haydn's late E-flat major Sonata, Debussy's "Sunk Cathedral" and Ravel's "Jeux d'eau." These pieces, too, were smartly presented but somewhat devoid of positive musical profile."

Visi norėjo plačiau išsikalbėti kultūriniais iškeltais klausimais, bet neleido laikas. Po visų pokalbių buvo kavutė.

Bendruomenės vakaras maža žmonių

Maspetho lietuvių parapijos salėje buvo Bendruomenės vakaras, skirtas visiem pasisvečiuoti, padraugauti. Gaila, kad žmonių atsilankė mažoka, vos apie šimtinę.

Šiame vakare programą atliko jaunieji talentai. Trumpu atidarymo žodžiu pradėjo LB New York'o apygardos vicepir-

Antanas Smetona yra vienas iš tų negausių lietuvių jaunųjų, kurie savo profesiją pasirinko meną — šiuo atveju muziką. Šiaip mūsų jaunimas niasiskai pasuko į tiksluosius bei praktiškuosius mokslus. Tos retos išimtys, kai jaunuoliai palinksta į meną, yra mums brangios ir mielos. Tai jau dvasinė sritis, kurioje žmogus randa ne tik profesiją, bet neretai ir gyvenimo tikslą. Mums reikia dabar daugiau muzikų, dailininkų, rašytojų, aktorių ir solistų iš jaunosios kartos, kad mūsų tautinė bendruomenė išliktų dvasiškai gyva ir savo talentais atkreiptume kitataučių žvilgsnį, kai Lietuvai reikia draugų.

Antanas Smetona yra pavyzdys daugeliui lietuvių jaunųjų. Jis sunkiai dirbo, studijuodamas muziką Clevelando, Manes ir Juilliard muzikos mokyklose, lavindamasis pas žy-

mius piano profesorius. Jo polėkiai bei darbštumas buvo gerai įvertinti, gaunant minėtose konservatorijose atžymėjimus, premijas ir stipendijas, tarp kurių iškiliausia bus vadinama Fulbrighto stipendija. Antanas Smetonos laimėjimus gi liudija jo gausūs koncertai paskirai ir su garsiais simfoniniais orkestrais, kaip Chicago, New York'o (Symphony of the Air) Hamburgo ir Frankfurto. Visa tai rečitalio klausytojai Alice Tully salėje matė surašyta programiniame lape. Ir pats rečitalis yra mūsų pianisto įvertinimas, nes jis suruošė ne jis pats ar lietuviui, bet amerikiečiui muzikai. Vienok koncertų lankytojam New York'e Antanas Smetona dar nėra pažįstamas. Apie du trečdalius jo rečitalio publikos sudarė lietuviai.

L. Andriekus

TAUTOS ŠVENTĖ ELIZABETHE

ALTS-gos Elizabetho skyrus tautos šventės minėjimą su-ruošė rugsėjo 18 Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth. Šventė reikšminga tuo, kad Vytautas Didysis 1430 rugsėjo 8-tąją buvo pasirinkęs savo vainikavimo datą. Nepriklausomaj Lietuvoje rugsėjo 8 buvo antroji valstybinė šventė.

Minėjimą atidarė skyrus pirmininkas Vytautas Abraitis, pakviesdamas kun. Juozą Pragubicką sukalbėti maldą. Po to jis trumpai papasakojo, kaip, pradžioje Elizabetho skyrus vadovaujant Balii Vyliui, ir Juozui Juškai, o vėliau Petriui Laniui, šis minėjimas yra virtęs tradicija.

Po įvado V. Abraitis pakvietė į sceną dainininkę Oną Pliuskonienę. Ši simpatinga kaimynė iš Philadelphiajios, Liudui Stukui akomponuojant, pradžioje padainavo Aleksandro Kačanausko "Ten, kur Nemunas banguoja", Vlodo Jakubėno "Gėlės iš šieno" ir Konrado Kavecko "Zolelė žydėjo".

Pagrindiniu kalbėtoju buvo numatytas ALT pirmininkas dr. Kazys Bobelis; deja, dėl spaudos darbuotojų suvažiavimo Tabor Farm, Mich., pas mus atvykti negalėjo. Padėti išgelbėjo žurnaliste Emilija Čekienė iš New York'o. Taikliais

žodžiais apibūdinus šios šventės reikšmę, ji prisiminė garbingą Lietuvos valstybingumą ir Vytautą Didįjį. Vėliau ji gražiai persikėlė į mūsų dabartį, ypatingai pabrėždama Simo Kudirkos ir Prano bei Algirdo Brazinskų ryžtą ištrūkti iš rusų okupantų nagų. Kadangi jai senesni tautos dalyvauti spaudos konferencijoj su š Turkijos atvykusiu Brazilinku bylai ginti advokatu, tai ji ir papasakojo paskutines naujienas. Advokato žodžiais tarant, Turkijos vyriausybei labai dideli įspūdį padarė masinis laisvų ir telegramų antplūdis Brazilinkų reikalui.

E. Čekienės kalba buvo idomi ir paruošta. Po to vėl girdėjom Oną Pliuskonienę. Ši kartą ji padainavo dvi arijas. Po programos vyko loterija, smagios vaišės ir šokiai iki vėlumos.

Svečių tarpe iš toliau buvo atvykę Vincas Gruzdis ir Juozas Bubelis (iš Philadelphiajios), prof. Jokūbas Stukas su žmona, muzikas Algirdas Kačanauskas, jūrininkas A. Kudirkas, dr. Čekas su sūnum, Sirusai ir kiti. Tačiau daugiausiai čia buvo matomi Elizabetho ir aplinkinių miestų tautiečiai, sudarydami gražią 120 asmenų grupę.

J. Veblaitis

A + A

Jonui Vilučii

mirus, jo brangiajai žmonai Emilijai ir visiems artimiesiems reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdžiū

JANINA DAUNORIENE

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkei

VINCEI JONUSKAITEI-ZAUNIENEI LESKAITIENEI

ir jos šeimai, mirus jos seseriai

A + A

Kazimierai Jonuskaitei

reiškia gilią užuojautą.

Liet. M.K.F. Waterburio Klubas

A + A.

Rimvydai Cibulskini

mirus, jo tėveliams Birutei ir Juozui, sesutei Violetai, močiutei ir kitiems artimiesiems reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Elena, Jonas, Remigijus ir Vytautas Vaičiai, Audronė Cypienė, Marijona Matijaitienė

IŠ VISUR

— Algis Dantis, jaunas, JAV mokslus baigęs bendruomenininkas, pirmininkauja Philadelphijos LB apylinkės valdybai. Rugšėjo 26, Bendruomenės mėnesio proga, apylinkės valdyba suruošė mėgėjų menininkų parodą, kurioje savo darbais išstata net 22 asmenys. Parodos pelnas skirtas JAV LB centro valdybos darbui remti.

— Dr. K. Bobelis ir dr. K. Sidlauskas, Alto pirmininkas ir vicepirmininkas, spalio 6 Washingtono tarėsi su prez. Nixono parareju George T. Bell ir užsienio reikalų sekretoriaus pavaduoto Richard Davis dėl Lietuvos diplomatinės tarnybos tęstinumo ir tolimesnės Lietuvos reikalų reprezentacijos galimybių. Paliestas ir Lietuvos reikalų iškelimo klausimas ateinančiojo tarptautinės saugumo konferencijoj bei Simo Kudirkos reikalai. Abu delegatai spalio 7 dalyvavo Amerikos Balse 20 metų sukakties minėjime Mayflower viešbuty, Washington, D.C.

— Hartford, Conn., spalio 17, sekmadienį, 3 val. popiet. Šv. Trejybės parapijos svetainėj L.M.K. Federacijos Hartfordo klubo visuotinis susirinkimas, o 4 val. dr. Elenos Vališienės paskaita — Etninių grupių inas Amerikos visuomenel. Kviečiami Hartfordo ir apylinkių lietuviai. Tema aktuali, prelegentė įdomi.

— Dr. Feliksas Palubinskas Long Beach, Calif., State College profesorius, savo mokyklos siūnčiamas išvyko su šeima dviem metim į Austriją ir Suomiją profesoriauti Linz ir Helsinkio universitetuose.

— Inž. Liūtas Jurskis, JAV LB centro valdybos ryšininkas su JAV Kongresu, jungiasi aktyviai Amerikiečių politinė veikla. Lapkričio mėnesį įvyksiančiose rinkimuose jis kandidatuoja respublikonų partijos sąrašė Delran, N.J., apskrities komisierius. Šioj apskrity veikia JAV LB Pietryčių judri apylinkė.

— Strom Thurmond, Washington, D.C., JAV-bių senatorius iš South Carolina steito, įsijungdamas į Rezoliucijom remti komitetą, pareiškė: "Esu tikras, kad pavyks JAV Kongreso priimti H. Con. Res. 416 rezoliuciją įgyvendinti. Pabaltijo kraštai turi atgauti laisvę ir nepriklausomybę". Pabaltiečių South Carolina steite kaip ir nėra.

— LB Connecticuto apygardoje yra 8 apylinkės. Tai Bridgeport, Hartfordo, New Britaino, New Haveno, Putnamo, New Londono, Stamfordo ir Waterburio apylinkės. Apygardos pirmininkas yra Algimantas Dragunevičius, priklausantis JAV LB tarybai.

— Toronto, Ont., Prisikėlimo parapijos ir studentų chorai jau pradėjo rudens sezoną. Rušijamas naujas repertuaras prapijos dvidešimtmėčiui paminėti. Choram vadovauja muz. kun. Bronius Jurksas.

— Simo Kudirkos skautų skautų stovyklai pasibaigus buvusiosios vadija, jausdama dekingumą už skautam rodomą palankumą Darbininko puslapiuose, iš mažo lūkučio 15 dol. paskyrė Darbininkui paremti. Už auką administracija dėkoja.

— Reikalinga pagyvenusi moteris namų ruošai senelių poilsio namuose, vedamuose seselių. Dėl sąlygų prašom skambinti vakarais 7-9 val. (203) 923-9004 arba rašyti: Villa Maria Rest Home, Thompson, Conn. 06277.

Lietuviška klebonija ieško šeimininkės. Kreiptis: kun. Balys Ivanauskas, 6527 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Tel. (216) 431-5794.

SPORTAS

APLINK FUTBOLA

Spalio 17 New Yorko LAK vyrai pirmenybių rungtynes žaidžia prieš Oceanside (Public School 8 aikštė, Oceanside, Long Island). Pradžią 2:30 val. Pagal taisykles, mūsiskiai, be dvejų rungtynių prieš savo, GA lygos pietų grupės, varžovus, retkarčiais susitinka ir su šiaurės gr. atstovais. Šiuo laikui Oceanside, kaip ir lietuviai, savo gr. užima 3 vietą — dėl to ir paskirtos šios, pozicinės rungtynės. Rezervinės nežais, nes Oceanside tokios vienuolikos neturi.

Spalio 16 rungtyniauja ir mūsų jaunūčiai. Priešininkas — Ukrainian Youth (jų aikštėje, Yonkers, pradžia 3 val.). Berniukų komanda šeštadienį nežaidžia.

Spalio 10 LAK — Yonkers SC vyrų dvikovė neįvyko. Apžiūrėjęs nuo lietaus pažliugusią aikštę, teisėjas rungtynes atėjo.

Dėl įsipareigojimų universitetų komandose, kuri laiką LAK vyrų vienuolikę negali žaisti: Rauba I (City College). Vainius IV (New York University) ir Market (N. Y. Institute of Technology). Dėl telefono darbininkų streiko vyresnysis pareigūnas Česnauskas sekmadieniais gelbsti bendrovei ir todėl jo nematome LAK sudėty.

Spalio 2 pirmenybes pradėjo LAK jaunūčiai su berniukais. Jaunūčiai pralaimėjo prieš College Point 0-4, o berniukai nežaidė. Spalio 9 jaunūčiai neatvyko prieš Doxa (priešininkui atiteko pergalė 6-0), o berniukai turėjo žaisti prieš N. Y. Hota — varžovai nepasirodė ir mūsiskiams užskaitytas laimikis 6-0.

Parengimai New Yorke

Spalio 16, šeštadienį — Dr. Antano Starkaus paskaita "Leukemija", 6 val. vakaro Kultūros židinio patalpose. Rengia Ateitininkų Medikų Korp! GAJA New Yorko skyrius.

Spalio 17, sekmadienį — K.M. Sąjungos 29 kuopos metiniai pietūs. Apsieikimo parapijos salė, Brooklyn. Pradžią 1 val.

Spalio 17, sekmadienį — Jurgio Ambroziaus Pabrėžos 200 m. gimimo sukakties minėjimas. Rengia Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinys.

Spalio 23, šeštadienį — Maspetho Piličių Klubu moterų skyriaus metinė vakarienė ir šokiai klubo patalpose.

Spalio 24, sekmadienį — Rytinio pakraščio mažoji dainų šventė įvyks 4 val. popiet Lietuvos Laisvės salėje, Elizabeth, N.J. Šventę dalyvauja Connecticut, New Jersey, New Yorko ir Philadelphijos chorai.

Spalio 30-31, šeštadienį-sekmadienį — Dail. Onos Paškevičienės kūrinų paroda Kultūros židinio patalpose. Rengia Liet. Moterų klubo federacija.

Spalio 31, sekmadienį — Rudens pietūs ir laimėjimų popietė Aušros Vartų parapijos salėje Broome ir Varick St. kampas (prie Holland Tunnel) New Yorko. Pradžią 1:30 p.p. Rengia Aušros Vartų parapija.

Lapkričio 6, šeštadienį — New Yorko Liet. Vyrų Choro koncertas balius šv. Aloyzo parapijos salėje, Great Neck, N.Y.

Lapkričio 13, šeštadienį — Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimas, Al. Barono knygos "Vėjas liečia lygumą" pristatymas ir pasilinksminimas.

Lapkričio 14, sekmadienį — Lietuvos Katalikų Moterų Pas. Sąjungos Tarybos suvažiavimas Kultūros židinio patalpose 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Lapkričio 20, šeštadienį — Darbininko metinis koncertas. Dainuos solistė Gina Čapkauskienė ir Montrelio vyrų orkestras. Koncertas skiriamas Simo Kudirkos tragiko išdavimo metinėms paminėti.

Lapkričio 21, sekmadienį — Lietuvos R.K. Susivienijimo 75 metų sukakties minėjimas 3 val. popiet Kultūros židinio patalpose.

Lapkričio 27, šeštadienį — Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas Knights of Columbus salėje, 86-22 88th Street, Woodhaven, N.Y. Rengia karių ramovė.

Gruodžio 5, sekmadienį — Koncertas. Tyliajai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti. Rengia Liet. Katalikų Religinė salpa ir Liet. Katalikų Kultūros Draugija.

Gruodžio 11-12-13-14 — dail. A. Galdiko paroda Kultūros židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Sausio 29, šeštadienį — Balto vaju koncertas.

Jaunučiams vadovauja Paulius Bagdžiūnas, o berniukams — Vacys Steponis. Abiem komandom, ypatingai jaunūčių, reikalinga daugiau žaidikų. Praaugliai, nori žaisti futbolą, prašomi kreiptis į komandų vadovus. Jaunučiai yra gimę nuo 1956 sausio 1 iki 1957 gruodžio 31, o berniukai — gimę nuo 1958 sausio 1. K. Čk.

PRASIDEDA SALEJE SPORTAS

Spalio 19, antradienį, prasideda Franklin K. Lane mokykloj lietuviskam jaunimui sporto ir plaukymo programa. Kaip iki šiol, taip ir dabar reikalinga tėvų pagalba, — prašom leisti vaikus sportuoti ir būti pasiruošus sumokėti tam tikrą mokesį, kuris šiuo metu dar nėra žinomas, nes nenusprendė mokyklų vadovybė.

(nukelta į 8 psl.)

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

• JAV pažiba — Bobby Fischer, rugšėjo 30 d. Argentinoje, pradėjo 12-ros partijų matčią prieš buv. pasaulio meistrą T. Petrosianą. Pirmąją partiją laimėjo amerikietis Fischer, antrąją — Petrosian; taigi matčo santykis 1-1. Varžybos vyks ta Buenos Aires mieste "San Martino" teatre, kuris talpina 1000 žiūrovų. Varžybų metu teatras negalės sutalpinti žiūrovų; keli šimtai sekė varžybas lauke prie demonstracinės lentos. Su Petrosianu į Argentina atvyko du sekundantai, didmeistrai: debiutų specialistas — A. Suetin ir endšpių žinovas — J. Averbach. Štai būdingi šio matčo reikalai pasakymai: Danas Larsen sako, kad Bobby Fischer itin stiprus puolime, o Petrosianas sugeba numatyti pavojų. Tai bus lygių varžovų dvikova, matčo išdava neaiški. Dr. M. Ewue: "Abu didmeistrai vienas kito verti varžovai. Fischerio puikios pergalės po 6-0 liudija apie jo puikią formą. Todėl jo galimybės šiek tiek geresnės, negu Petrosiano." Argentinietas M. Najdorf: "Logiškai turėtų nugalėti amerikietis Fischer, nors tuo negalima būti įsitikinusiame. Petrosian — įžymus gynybos meistras." Rygtietis M. Tal: "Abu įžymūs didmeistrai puikiai suvokia įvairiausių žaidimo niuansus. Fischer pajėgusis debiute, Petrosian — endšpije. Petrosian labai gerai pralaimi. Daug kas priklauso nuo starto."

Išvakarėse abu varžovai vienas apie kitą štai ką pasakė: T. Petrosian: Jo pasiekimai patys už save kalba. R. Fischer: Jis buvo pasaulio čempionu.

Perpldytam "San Martino" teatre buvo iškilmingai atidarytas matčas. Sveikinimo kalbas pasakė šeimininkai, JAV šachmatų federacijos prezidentas pulk. E. Edmonson, Sovietų — Baturinas, Matčo vyr. arbitras — Vokietijos didmeistras L. Schmidt atliko burtų traukimą. B. Fischer ištraukė baltąjį pėstininką, Petrosian — juodąjį. Abu varžovus priėmė Argentinos prezidentas.

• Bostono Metropolitan Chess League prezidentu perrinktas Algis Makaitis. Naujas Tournament direktorius — Jo Sprent, išdėstius J. Schneider, komiteto narys S. Denn. 1971/72 sezono varžybos prasidės šio mėnesio pabaigoje, jos vyks dvi grupės: A Division ir B Division. Lietuvių komanda dalyvaus A divizijoje.

KUR PASIRINKTI DOVANAS

Laikas nuo laiko skaitome "Darbininke" kuklų skelbimą: "Juostos, takeliai... Milda Kvedariene, 5 Drum St., Ise-lin, N. J. 08830. Tel. (201) 283-1981". Perskaitytas skelbimas taip ir palieka užmaršty...

Dėl dovanų tenka galvą sukli labai dažnai: vestuvės, krikštynos, gimtadieniai. Na pati dovanų "karštligė" — Kalėdos, irgi ne už jūrių-marių. Vėl lakstysim po krautus, graibstysim beverčius daiktus. Tuo tarpu, kada pas Mildą galim pasirinkti gražių lietuviškų takelių, juostų, lėlių... Tik reikia jai paskambinti arba parašyti aukščiau nurodytu adresu. Pas ją įsigyta dovana pradiugins senus ir jaunus.

Neužmirškime, kur reikia kreiptis dovanų reikalui. Ada S-nė

Typewriters

Lithuanian and English

for sale at reasonable prices, also adders, calculators, mimeos, complete line of office machines and equipment. Rentals, Repairs, ALL LANGUAGES TYPewriter, CO., INC. 119 W. 23rd Street, New York, N.Y. — Chelsea 3-8088.

Ieškau kilnaus lietuvių vės padėti man perrašyti mašinėlę tris rankraščius ir ištaisyti lietuvių kalbą. Kreiptis: M. Aukštuolis, 4 Elizabeth Ave., Springfield, Conn. tel. (203) 348-78-25.

Taisom radijo ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Ave., Glendale, N. Y. 11227. (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.)

Lietuviška trispalvė vėliavėlė gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle — 1.50 dol. Didesnį skaičių užsisakant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridedama 50 c. Kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Simo Kudirkos išdavimo metinėms paminėti Darbininkas paskyrė metinį savo koncertą, kuris įvyks lapkričio 20. Aukšto lygio patriotinę programą atliks solistė Gina Čapkauskienė ir vyrų orkestras iš Montrelio, Kanados.

Šv. Kazimiero Himnas Marijai, verstas A. Tyruolio, pranciškonų išleistas atskira knygyte. 32 psl. Kaina 1 dol. Platintojams nuolaida. Gaunama Darbininko spaudos kioske, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

DISPLAY

MARTHA TAYLOR'S CONCEPTION

By appointment only men, women, children custom tailoring style creation — 228 Union St., Jersey City, New Jersey call 201-432-7854

RESORT HOTEL

80 rooms on the ocean front in New Jersey's finest shore community — dining rm seats 300, elevator, steady clientele. Season June to Sept. Same ownership for 27 yrs. Gross \$150,000, asking \$250,000. — (201) 774-2505

AEGEAN ISLES

Closed Mondays

RESTAURANT

781-87 East 31st Street Brooklyn, N.Y. Cor. Flatbush & Ave. H — For reservations call: 212-434-7496 - 70 We also do catering

THE FASTEST WAY

Quick, Safe, Natural Weight Loss Up to 10 to 20 lbs a week. No drugs, no tiring exercises. Men, women, problem cases welcome. Other activities. Heated ocean pool, Sauna, Massage. Special—weekend \$25 per person; weekly \$95 per person. We can make you beautiful at beautiful

MAGNOLIA MANOR

Hesperus Circle, Magnolia, Mass. 617-525-3053

HOME REPAIRS home owners deal directly with the builder on any job from cellar to roof and save on the salesman's commission. Full financing arranged: alterations, attic rms, basement, bathrooms, garages, iron works, heating, dormers, masonry, kitchens, siding, painting, patios, tile works, roofing, stone fronts — For free estimate call 372-7630 day, night or Sunday

MUNICIPAL CONTRACTORS, INC. 10 Washington Ave. Irvington, N.J.

RESTAURANT

TONY DA CENEA TAVERN & RESTAURANT Open 7 days a week Good food & excellent service. For Weddings, Parties, Communion & Confirmations 72 Elm Road, Newark, N. J. 201-589-0376

SERVICE

DURACLEAN CARPET CLEANING and FURNITURE CLEANING We Take Pride in Our Work Call 914 WH 6-8035 — 106 Russell St., White Plains, N.Y. Ask for PETE PAVONE

Harvey tire repair shop open 7 days a week, new & used tires sold, flats fixed, tires recapped 208 W. Bigelow St. Newark, N.J. Call (201) 242-7176

The Health Nut — Fort Lee's own Health & Diet Center a complete line of organic foods, vitamins, minerals, candy, cosmetics. Call 201-944-1155

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstankiai taupo milijonus

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5 1/4% • 1 year Term Deposit — 5 1/4%
• Special Notice a/c — 5 1/4% • 2 year Term Deposit — 6%
— All Accounts Compounded Daily —

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

MALE FEMALE

Man or Lady to handle the sales & service of Electrolux Cleaners including both home and commercial line, in this area. Excellent weekly earnings high commissions, bonuses. For complete info: 914-478-2400.

ENGINEERS POWER PLANT PROPOSALS

Minimum 5 years power plant proposal or preliminary design experience, preferably nuclear, with aseismic design, HVAC, piping, thermal cycle, plant layout, electrical installation or general power background. To prepare and price turn-key plant proposals. — Salary commensurate with experience & liberal company benefits.

Send resumé to
W. F. Wockenfuss.

WESTINGHOUSE ELECTRIC CORPORATION

200 Park Avenue
New York, N.Y. 10017

PSYCH-NEURO NURSES

Registered nurses needed to work in the dynamic new Harvard Study Unit at the Boston City Hospital. Be a member of a progressive teaching unit with opportunity for personal growth. Excellent fringe benefits. Call Mr. Forest Eastman at —

(617) 424-5101

(collect calls accepted)

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVE. (E)
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

PIRMAUJANTI DESRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBES

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dėros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULS KRAUTUVES 9

New York: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorioje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

SPECIALŪS siuntiniai į Lietuvą

Pilnai čia užmoka —
Gavėjas nieko nemoka.
Greitas pristatymas.
Populiarius siuntiniai

VERTINGIAUSIA DOVANA

JOSŲ GIMINEM —

KAILINIŲ IMITACIJA

Didelė vertė —
piatus pasirinkimas:
ūdru (lygi ar dryžuota),
persiškais avinėliais ar avinas —
pilna kaina tik \$99.00

10 SKARELIŲ — \$49.50
5 vilnonės skarelės su didelėmis
ar mažom gėlėm ar turkiškais
piešiniais ir 5 šilkinės
skarelės, visų spalvų.
Oro paštu — \$58.00

SPECIALI KOMBINACIJA

Didelė vertė — \$149.00

3 jardi vyriškam žieminiam
paltui medžiagos, 100% vilna,
3 jardi moteriškam žieminiam
paltui medžiagos, 100% vilna,
3 1/2 jardi vyriškam kostiumui
medžiagos, 100% vilna,
3 jardi moteriškam žieminiam
drabužiui medžiagos, 100% vilna,
2 paklodės (dvigubo dydžio),
2 pagalvių įvairiai, 6 turkiški
rankšluosčiai

SPECIALUS I — \$56.00

10 sv. kiaušės taukų,

10 sv. miltų,

10 sv. ryžių,

10 sv. cukraus.

Dar ir daugiau specialių

siuntinių.

REIKALAUKITE MŪSŲ

NAUJO KATALOGO

Užsakykite dabar — tik per

INTERTRADE EXPRESS

CORP.

125 East 23rd Street

(Penktas aukštas)

New York, N.Y. 10010

Tel. 982-1530

Reikalaukite naujų katalogų

su paveikslais.

COLUMBUS DAY GREETINGS

GLENN A. DeBOW Funeral Home

For Integrity, Dependability
and Ethics

Lakewood, New Egypt Road

Route 528

Jackson, New Jersey

C & L

Excavating

Corporation

2138 U.S. Highway #9
Lakewood, N.J. 08701

Real Estate — Land

Saugiausias ir pelningiausias pinigų
investavimas yra žemė. Vertingų
sklypų nuo vieno iki šimto akrų jūs
galite pirkti gražioje Connecticut
valstijoje, geromis kainomis ir išsi-
mokėjimais. Šiuo reikalu kreiptis:
Eugenijus Orentas, Arthur Gal
Real Estate Co. Realtors, 943 Farm-
ington Ave., West Hartford, Conn.
06107. Tel. 232-7040

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY

COMPANY

Aluminum Combination

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuošas ..... GL 5-7068
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Kultūros židiny 827-9865

Mykolas Liuberskis, Angeli Karalienės parapijos vargonininkas, mirė spalio 12 d. 2:30 v. popiet, bevežant iš namų į Jamaica ligoninę. Velionis buvo 70 metų. Nuliūdime liko dvi dukros su šeimomis — Samušiai ir Petraičiai, Chicagoje sesuo Stasė Paulionienė su šeima, Lietuvoje Bronė Daumantienė su šeima, Juozas Liuberskis ir Kostas Liuberskis. Laidojimas šeštadienį spalio 16 d., 10 v. iš Angelių Karalienės parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Atsisveikinimas penktadienį 8 v.v. Pašarvotas M. Salinskienės laidojimo kopyčioje. Šeima pageidauja: vietoj gėlių aukoti Kultūros židinį.

Lietuvių Fronto Bičiulių N. Y. sambūrio narių susirinkimas įvyks spalio 23, šeštadienį, 6 val. vak. Kultūros židinio patalpose. Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti.

Dr. Henrikas Brazaitis, ALB Tarybos vicepirmininkas, atvykęs iš Clevelando į ALB 20 m. minėjimą, aplankė Darbininko redakciją ir pranciškonų vienuolyną.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus spalio 17, sekmadienį, 4 v. popiet pas Elena Legeckienę, 85-19 164 St. Jamaica, N. Y. Vaziuoti Jamaicaos QJ linija iki 160 St. stoties, iš ten autobusu Q 65 iki 85 Ave. kampo.

Grįšim, grįšim, kvarteto "Viltis" 15 lietuviškų dainų plokštelė: 8 duetų ir 7 kvarteto. Kaina 5 dol.

Pirmą kartą —

Popietė su PUTINU

Skaitymas iš garsiojo romano "Altoriai šešėlyje" ir Putino poezijos

FINCH KOLEGIJOS
52 East 78th Street
Manhattan

Sekmadienį, spalio 31 d.
Punktučiai 4 valandą.

Skaityme dalyvauja:

Juozas Bulevičius
Elena Blandytė
Bronius Balčiūnas
Vytautas Kidolis
Pranas Naujokaitis
Martytė Sandanavičiūtė
Stasys Vaškys
Irena Veblaitienė

Popietė papuoš lietuviška daina viešnia iš Chicago Elena Blandytė, akomponuojant muz. Algirdui Kačanauskui.

Įėjimo auka 5 dol.

Pelnas —
Kultūros židiniui

NEW YORKO - NEW JERSEY APYLINKĖS MAŽOJI DAINŲ ŠVENTĖ

Bus atlikta IV-sios Dainų šventės programa, pristatyta J. Žilėvičiaus knyga "Lietuvis vargonininkas išėivijoje" ir paminėta Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų Sąjungos 60 metų sukaktis.

Šventėje dalyvauja: Apreiškimo parapijos choras, Brooklyn, vad. A. Kačanauskas; Angelių Karalienės parapijos choras, Brooklyn, vad. M. Liuberskis; Operetės choras, Brooklyn, vad. M. Cibas; Rūtos ansamblis, New Jersey, vad. J. Stankūnas; sv. Petro ir Povilo parapijos choras, Elizabeth, vad. V. Mamaitis; žibuoklių sekstetas, New Jersey, vad. Liudas Stukas; Vilties choras, Philadelphia, vad. L. Kaulinis; sv. Juozapo parapijos choras, Waterbury, vad. A. Aleksis. Jungtinį chorą diriguoja A. Aleksis, M. Cibas, A. Kačanauskas, L. Kaulinis ir V. Mamaitis. Solo atlieka Irena Stankūnaitė-DeSilva, sopranas, ir Vaclovas Verikeitis, bosas. Akomponuoja Juozas Stankūnas, o knyga pristato Paulius Jurskas. Įėjimo auka \$3.00 • Data — sekmadienis, spalio 24 d. • Laikas — 6 v.v. • Vieta — Lietuvių Laisvės salė, 269 Second St. Elizabeth, N.J. • Į šventę iš Brooklyn ir Queens važiuos specialūs autobusai. Dėl informacijos ir vietų užsakymo skambinkit Romo Kezio "Traveler's International" keltinių agentūrai, 769-3300.

Amerikos Lietuvių Vargonininkų-Muzikų Sąjunga ir dalyvaujantieji chorai maloniai kviečia visus atsilankyti į šią malonią dainų šventę, ypatingai kviečiami tie, kuriems neteko dalyvauti Chicago Dainų šventėje.

Jonas Vilutis, gyv. Maspeth, N. Y., mirė spalio 12. Laidojimas spalio 16 d. 9:30 val. iš Viešpaties Atsimainymo bažnyčios Sv. Jono kapinėse. Velionis kūnas pašarvotas Salinskų šermentinėje Woodhavene. Nuliūdime liko žmona Emilija ir kiti giminės.

Vyr. skaučių židinio Vilijos sueiga bus spalio 21, ketvirtadienį, 7:30 v.v. pas sesę Ireną Vilgaliene, 36 Hicks Lane Great Neck, L. I., N. Y. Į šią sueigą su paskaitėmis atvyksta vyr. skautininkė s. L. Milukienė ir Atlanto rajono vadeivė s. D. Siemaškie. Visos židinitės kviečiamos dalyvauti, ypač kan. didatės.

Kultūros židinio statybos komiteto posėdis įvyks spalio 21, ketvirtadienį, 7 v.v. Kultūros židinio patalpose. Visų sekcijų nariai prašomi dalyvauti. Šiuo metu yra pertvarkomos rūšio patalpos ir baigiami visuotinio vajuos paruošiamieji darbai.

Lietuvių vyrų choro koncerte-baliuje, kuris įvyks lapkričio 6, publiką linksmins J. Kazlo orkestras.

Maspetho Piličių Klubo moterų skyrius rengia metinę vakarienę ir šokių spalio 23, šeštadienį, 8 val. vak.

Algis Butkus, inž. J. Butkaus sūnus, grįžo iš kariuomenės iš Vietnamo karo, apdovnotas Bronze Star medaliu ir gero elgesio medaliu.

Daugiau New Yorko žinių šiame numeryje yra 6 ir 7 puslapiuose.

PASKAITA APIE LEUKEMIJĄ

Spalio 16, šeštadienį, 6 val. v. Kultūros židinio patalpose dr. Antanas Starkas skaito paskaitą apie leukemiją.

Prelegentas yra gydytojas patologas, tos srities profesorius, už apgynimą disertacijos Karcinomos ir Prekarclinos klausimu gavęs medicinos daktaro laipsnį. Plačiai dirbęs anatomijos ir patologijos srityje, pasižymėjęs pasisveitimu bei humanišku, todėl žinomas ne tik lietuviams, bet ir kitiems tiek Europoje, tiek Amerikoje. Niujorkiečiams gerai žinomas dr. A. Starkas dosnumas lietuvių šalpos bei kultūros reikalams.

Dr. A. Starkas paskaita yra įdomi gydytojams, dantų gydytojams, medicinos darbuotojams ir visiems, kuriems rūpi savo ir savo šeimos sveikata. Ji bus pailiustruota skaidrėmis.

Visuomenė kviečiama atsilankyti.

Paskaitą rengia ateitininkų medicų Gajos korporacijos N. Y. skyrius.

Katalikių Moterų Sąjungos 29-tos kuopos metinės šventės pietūs

rengiami spalio 17, sekmadienį 1 val. p.p. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn. Programoje — skanėstai ir filmai.

Įėjimo auka 3.50 dol. Kviečiamos sąjungietės ir iš kitų kuopų bei viešnios.

Valdyba

Audronė Bružaitė šoka išraiškos šokį "Mėnesieną" spalio 9 Lietuvių Bendruomenės vakare Maspetho lietuvių parapijos salėje. Nuotr. R. Kiseliaus

Išpūdžiai iš Liet. Bendruomenės šventės

(atkelta iš 6 psl.)

min. Jonas Rūtenis. Toliau vadovavo Jūratė Balsytė-Jasinskienė.

Pradžioje pasirodė iš Waterburio dainuojančios rūtos — Diana Melnikaitė ir Irena Siugžaitė. Jos padainavo keturias dainas — Cigonai, Kaip verčiau smuiku, Žuvelė. Ketvirtoji buvo palydėta trenkiančiais būgnais, kurie buvo už scenos. Šiaip visos dainos buvo pritariamos gitara. Dainininkės patraukia savo paprastumu ir entuziazmu, kuris spinduliuote spinduliuoja ir užkrečia žiūrovą.

Nuotaikingai pašoko išraiškos šokį Audronė Bružaitė, kuri lanko išraiškos šokių mokyklą. Jos šokis vadinosi Mėnesienė. Jos brolis Algimantas Bružas su polėkiu padeklamavo Maironio "Čičinską".

Toliau buvo filmas apie jaunimo žygius 1968 LB seime. Čia buvo parodyta motorkada ir iškilmės Flushing Meadows. Rodė G. Penikas. Programą baigiant, žodį tarė J. Rūtenis. Programa buvo visai patraukli ir nuotaikinga, tinkanti šiam vakarui, užtrukusi tik valandą. Šokių grojo Joe Thomas orkestras.

Pamaldas Apreiškime

Sekmadienį, spalio 10, lietus visus taip užklupo ir net buginio potvyniu. Bet žmonių iškilmingas pamaldas prisirinko nemaža. Mišias aukėjo naujasis Apreiškimo parapijos klebonas kun. P. Raugas. Pa mokslą paasakė Tėv. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M. Jis prisiminė Bendruomenės chartos prin-

Brockton, Mass.

Pobūvis Balfio naudai
Brocktono Balfio 72 skyrius tradicinį rudens pobūvį rengia spalio 16, šeštadienį, 6:30 val. vak. lietuvių Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brockton, Mass.

Pobūvyje bus gerai paruošta vakarienė su išgėrimais. Bus ir turtingos loterijos su vertingomis dovanomis. Šokių geras orkestras. Įėjimo auka tik 3.50 dol.

Maloniai kviečiame visus narius ir prijauniančius pobūvyje atsilankyti su giminėmis, draugais ir kaimynais. Mielai laukiami ir gretimų kolonijų lietuvių.

Jau 27-ti metai, kai įvairių pažiūrų lietuviai, vieningai susibūrę į Balfą, veiksmingai gelbsti nedalioj esančius lietuvių. O tokių vargstančių lietuvių yra beveik kiekviename pasaulio krašte. Vargsta seneliai, našlaičiai, ligoniniai. Visi jie tiesia prašančias rankas į mus, gyvenančius turtingiau, dirbančius ir sveikus. — M. K.

SPORTAS

(atkelta iš 7 psl.)

Veiks, kaip ir pernai, plaukymo sekcija (jei susidarys tinkamas skaičius vaikų), krepšinis, tinklinis mergaitėm ir berniukams, stalo tenisas ir futbolas. Būtų gera, kad pirmą dieną suėitų visi, kurie nori dalyvauti sporte, nes nuo to priklausys, kiek ir kokias sales turėsime paimti. Pageidaujant tėvams, galės būti ruošiamos ir kitose sporto šakose treniruotės. Sportas vyks kiekvieną antradienį, išskyrus tuos antradienius, kada viešiosios mokyklos dėl kokių nors švenčių yra uždarytos.

Pereitame sezono iš čia sportuojančio jaunimo buvo sudarytos komandos, kurios dalyvavo rytų pakraščiu lietuvių sporto varžyboje. Pavasari entuziazmo buvo daug. Tikimasi, kad ir šiame sezono jo netrūks. Svarbiausia yra — pilnai išnaudoti ten esantį plaukymo baseiną, kad susidarytų pakankamas skaičius vaikų. Čia mažai vaikų išmoka plaukti tėvų priežiūroje, padedant raudoną kryžiaus plaukymo instruktoriam.

Visais rūpimais reikalais galite kreiptis į pernai buvusius sporto vadovus arba tiesiogiai į V. Steponą, 441-7087. V.S.

JAUNUČIŲ KOMANDA

Siemiet šio sezono pradžioje pasirodė vokiečių futbolo (soccer) lygoje lietuviška jaunučių komanda. Spalio 3 jau teko žaisti prieš College Point komandą, kuri nesigailėdama sukiro net keturis įvarčius ir taip laimėjo prieš mūsų tik šiemet atkurtą komandą.

Pagalbą jaunimui atėjo Paulius Bagdžiūnas, pirmos komandos žaidėjas, kuris sutiko vadovauti jaunučių komandai.

BOSTONO ŽINIOS

Prel. Mykolui Krupavičiui prisiminti Bostono ir apylinkių ateitininkai rengia akademiją, kuri įvyks spalio 17, sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvių Piličių D-jos III aukšto salėje, 368 W. Broadway, So. Boston, Mass. Programoje: prel. V. Balčiūno įžanginis žodis, ekonom. St. Lušo paskaita apie M. Krupavičiaus asmenį ir darbus; meninė dalį atliks solistė Stasė Daugėlienė ir muzikai Izidorius ir Vytenis Vasilūnai; R. Sležas pademonstruos A. Kezio pagamintą filmą iš prel. M. Krupavičiaus gyvenimo. Visi kviečiami į šio žymaus Lietuvos laisvės kovotoją, valstybininko ir bendruomenininko mirties metinių minėjimą — akademiją.

Bostono vyrų oktetas, vedamas muz. Julius Gaidelis, rengia vakarą su programa spalio 16, ši šeštadienį, Lietuvių Piličių D-jos salėje. Programos pranešėja mokytoja Rita Ausiejūtė. Po programos užkandžiai, baras, šokiai, grojant R. M. trio orkestrui.

Kultūrinis subatvakaris, kuris visada vyksta trečią mėnesio šeštadienį, turėjęs įvykti spalio 16, dėl vyrų oktetų vakaro nukeliamas į gruodžio mėnesį.

Laisvės Varpo, Lietuvos radijo valandos, metinis "Surum-Burum" įvyks spalio 24, sekmadienį, Lietuvių Piličių D-jos salėje.

Pranas Mučinskas po operacijos guli Carney ligoninėje.

Alė ir Stasys Santvarai atotogauja Bermudų salose.

Bostono burmistro rinkimuose pagal burtų keliu įvykusį traukimą kongresmanė Louise Day Hicks rinkimų lentelėje įrašyta pirmoji vietoj. Bostonas reikalingas pakeitimo, nes mes to mokesčiai per kelis metus net padvigubėjo. Seni politikai, kokių yra dabartinis burmistras, moka malkinti žmones. Rinkimai netoli. Jie parodys žmonių susipratimą.

Kartu jis prašo tėvėlių, kad jie leistų savo vaikus žaisti futbolą. Jam reikalingi berniukai nuo trylikos iki penkiolikos metų amžiaus.

Nors pirmosios rungtynės ir nepavyko, tikime, kad, kai susitvarkys komandos skaičius ir daugiau pasimokys, jaunučiai galės gerai stovėti savo grupėje. Po ilgesnės pertraukos visada sunkiau pradėti.

Be to, komanda šios sudėties dar niekada nežaidė kartu. Malonu matyti ir naujai įstojuosius sportininkus į lietuvišką komandą. Naujieji yra V. Karmazinas, A. Landsbergis, T. Vainius, grįžęs po pertraukos. Sveikinam juos. V.S.

DAIL. ONOS PASKEVIČIENĖS TAPYBOS KŪRINIŲ PARODA

1971 m. spalio 30-31

KULTŪROS ŽIDINYJE
361 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

Lietuvių
Moterų
Klubų
Federacijos
Valdyba

Ieškomas pastoviam darbui jaunesnio amžiaus buhalteris su geru atlyginimu Woodside, N. Y., vienai įstaigai. Skambinti po 7 val. vakarais tel. 454-1884.